Rok XIV. Warszawa, dnia 20 stycznia 1938 r. Nr. 2

OSZCZĘDNOŚĆ

DWUTYGODNIK POŚWIĘCONY SPRAWIE ORGANIZACJI OSZCZĘDNOSCI W POLSCE
ORGAN ZWIĄZKU KOMUNALNYCH KAS OSZCZĘDNOŚCI W WARSZAWIE

Prenumerata z przesyłką pocztową wynosi:

Rocznie	zł. 28.—
Półrocznie	„ 14.—
Kwartalnie	„ 7.—
Miesięcznie	„ 3.—
Cena Nr. pojedyńcz. .	„ 1.40

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Warszawa, ul. Miodowa 6.
Konto czekowe w P. K. O. Nr. 1520.
Nakład i wydawnictwo „Samorządowego Instytutu Wydawniczego" Sp. z ogr. odp. w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 6. Telef. 5-92-63.

Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.
Przedruk dozwolony za podaniem źródła

CENY OGŁOSZEŃ
Strona w tekście: 300 zł., 1|2 str. 150 zł., 1|4 strony 75 zł. Poza tekstem za stronę 200 zł., 1|2 str. 100 zł., 1|4 str. 50 zł.
Dla Komunalnych Kas Oszczędności bilanse i tabl. (dostarc. bezpośrednio do admin.) za str. 70 zł., 1|2 str. 35 zł., 1|4 str. 20 zł.

Plakat oszczędnościowy

Dobrze pomyślany, wykonany i umieszczony plakat może oddać duże usługi zarówno propagandzie oszczędności jak i reklamie usług K. K. O.

Plakat propagujący ideę oszczędności.

Zadaniem plakatu propagującego oszczędność będzie nakłonienie jaknajwiększej liczby osób do oszczędzania.

Wychowanie zwolenników idei oszczędności przy pomocy plakatu nie jest rzeczą łatwą. Wszak plakat może zawierać najwyżej jeden argument wystarczający do sprzedaży towaru, niewystarczający dla przeprowadzenia idei. Aby więc plakat mógł spełnić swoje zadanie wychowawcze, musi dostarczać kolejnych argumentów, za każdym razem „zmieniając skórę". Dlatego powinien on raczej nosić charakter afisza, niż plakatu stałego.

Do grupy plakatów wychowawczych będą należały plakaty przypominające o oszczędności. Jest to bardzo popularny typ plakatów, przeważnie ujętych w ten sposób: matka z dzieckiem na kolanach patrzy w otwartą książeczkę oszczędnościową; chłopiec ze skarbonką w ręku rzuca z plakatu pytanie: „Ja oszczędzam, a wy?" (p. rys. 1); mężczyzna zamyślony nad książeczką oszczędnościową, trzymaną w jednej ręce, w drugiej trzyma ołówek, napis brzmi: „Oblicz ile mogłeś, a ile zaoszczędziłeś w tym roku".

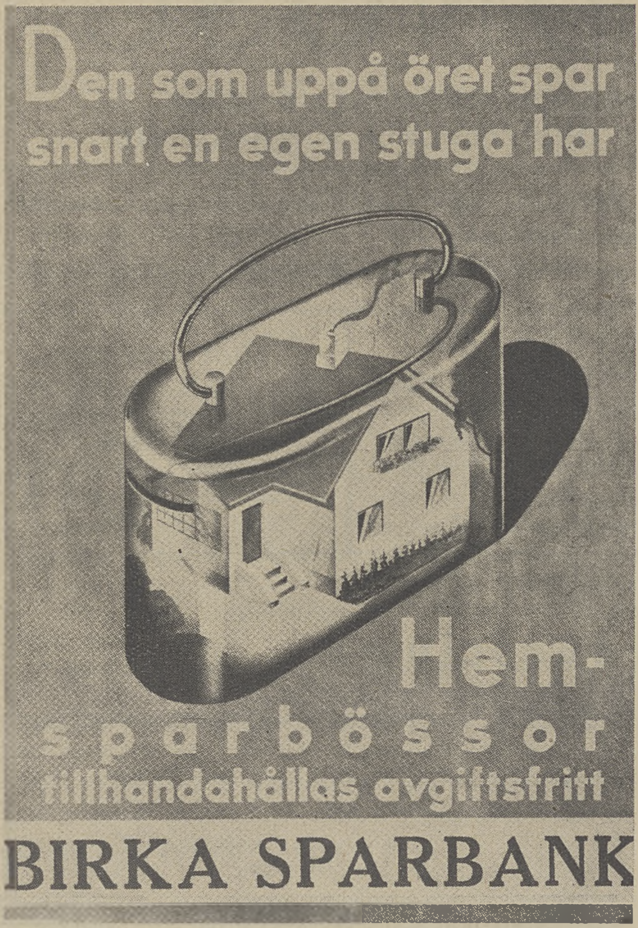
Drugi typ, również bardzo popularny, obrazuje korzyści, jakie przynosi oszczędzanie. A więc ukazuje nam szczęście rodzinne, przedstawiając szczęśliwych rodziców, schludnie ubrane dzieci i skarbonkę czy książeczkę w ręku dziecka, matki lub ojca.

Moment zabezpieczenia starości powtarza się wielokrotnie w plakatach oszczędnościowych różnych krajów. W Polsce znany jest plakat P. K. O. przedstawiający pogodnego staruszka z książeczką oszczędnościową w ręku.

Moment zebezpieczenia sobie przyszłości ilustruje jeden z plakatów niemieckich przy pomocy tarczy zegara, na tle której widnieją cztery sylwetki chłopca,

1. Znany plakat propagandowy polski, niewątpliwie najładniejszy z naszych plakatów. Wydany w 1931 r. na Dzień Oszczędności".

2. Plakat wydany przez centralę propagandową Związku Szwedzkich Kas Oszczędności. Tekst brzmi u góry: *„Przez stałe oszczędzanie dochodzi się do posiadania własnego domu“*, a u dołu: *„Skarbonki wydaje wkładcom Kasa Oszczędności w Birka“*.
(Format 70×100 cm. Tło czerwone, napis w kolorze białym, rysunek w różnych kolorach).

młodzieńca, człowieka dojrzałego i starca. Napis brzmi: „Czas płynie! Oszczędzaj na przyszłość“.

Ładny własny domek, widniejący przez przezroczyste ściany skarbonki, albo stanowiący wyłączną treść rysunku uzupełnionego napisem logicznie związanym z całością, ukazuje widzowi jeszcze jedną korzyść oszczędzania (p. rys. 2).

Przez oszczędność do posagu i ślubnego kobierca — oto hasło jednego z zeszłorocznych plakatów wydawanych co miesiąc przez niemieckie Biuro Centralnej Propagandy kas oszczędności. Plakat ten przedstawia fragment kościoła, na dalszym planie, uszczęśliwioną parę i wspaniałą karetę ślubną na pierwszym planie—oraz w napis wmontowaną książeczkę oszczędnościową.

Poza korzyściami natury prywatnej, wspólnymi dla wszystkich, każda z grup społecznych będzie wrażliwa na inne cele, warte zachodu. Dlatego plakaty oszczędnościowe przeznaczone specjalnie dla młodzieży, dla pań domu, dla wsi itd. w ciągłej kampanii plakatowej spełnią lepiej swe zadanie.

Oprócz korzyści indywidualnych w plakatach propagandowych wysuwa się społeczne znaczenie oszczędności. Więc np. tło plakatu stanowią koła zębate maszyny, fragment rusztowania stawianego domu; na tym tle robotnik, z boku książeczka oszczędnościowa — u dołu napis: „Oszczędzajcie! Nasze oszczędności dają pracę milionom rąk, zmniejszają bezrobocie, tworzą dobrobyt kraju“. — Albo inny plakat — czarna sylwetka mężczyzny na tle rozłożonej gazety. Napis brzmi: „on szuka pracy, ty ją tworzysz przez wpłaty“ (p. rys. 3).

Do plakatów wychowawczych można by również zaliczyć plakaty statystyczne, wykazujące np. wzrost oszczędności w szkolnych kasach oszczędności. Obrazują one rezultaty wysiłków młodzieży, przekonując ją naocznie, jakie sumy tworzą się z niepokaźnych z trudem ciułanych groszy.

Specjalną grupę plakatów, która również posiada znaczenie wychowawcze, stanowią plakaty okolicznościowe, wydawane bądź z okazji „Dnia Oszczędności“, bądź wakacji, świąt Bożego Narodzenia, czy jakiejś imprezy.

Z okazji „Dnia Oszczędności“ są również wydawane przez instytucje oszczędnościowe afisze - odezwy zupełnie pomijające rysunek.

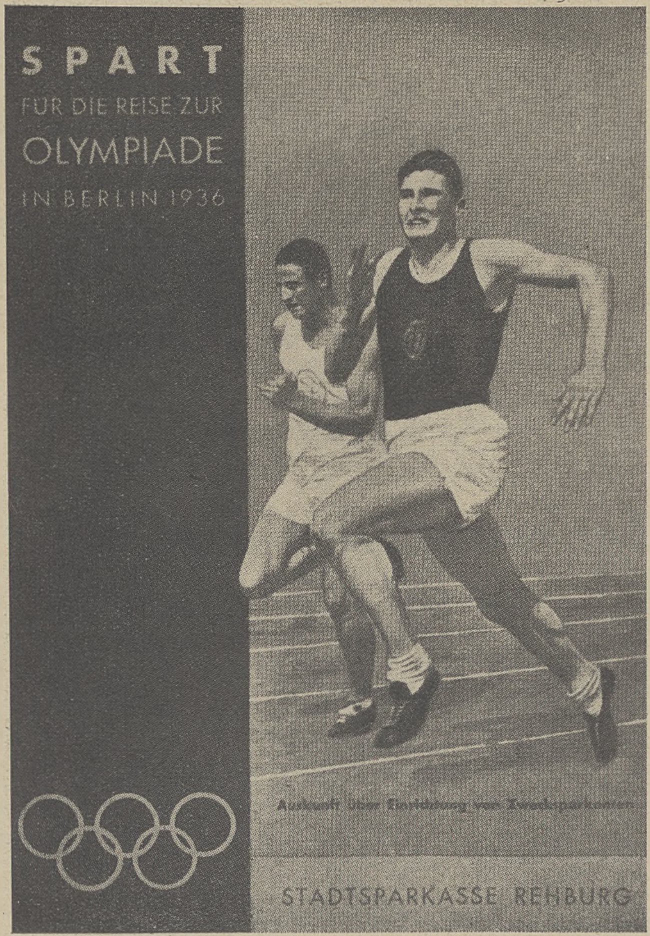
3. Plakat wydany przez Niemiecki Związek Kas Oszczędności i Organizacji Żyrowej.
(Format 42,2×59 cm. Rysunek w kolorach czarnym i żółtym. Napis w kolorze jasno - żółtym).

Atrakcyjność niektórych plakatów okolicznościowych polega na wprowadzeniu momentu aktualności. Takim aktualnym plakatem okolicznościowym był plakat kasy oszczędności w Rehburgu; przedstawia on dwóch zawodników w biegu. Napis mówi: „Oszczędzaj na wyjazd na Olimpiadę w Berlinie 1936 r.“ (p. rys. 4).

W plakatach wychowawczych, zwłaszcza dla dzieci, warto zwrócić uwagę na moment humoru, rozrywki, stosowany niejednokrotnie przez kasy zagraniczne (p. rys. 5).

Plakat reklamujący usługi K. K. O.

Plakat reklamujący usługi K. K. O. będzie miał za zadanie przekonanie widza, że dobrze jest lokować oszczędności w tej właśnie instytucji, a nie innej. Wiąże się z tym moment zaufania do instytucji, które wywoła albo pogłębi plakat wykazujący, że instytucja ta oprze się wszelkim zawieruchom, wstrząsom, kryzysom. Niektóre kasy za granicą posługują się w tym celu przenośniami, umieszczając np. na plaka-

4. Niewielki plakat niemiecki łączący ideę oszczędności ze sportem.
(Format 30 × 43 cm. Kompozycja fotograficzna w kolorach niebieskim i czarnym).

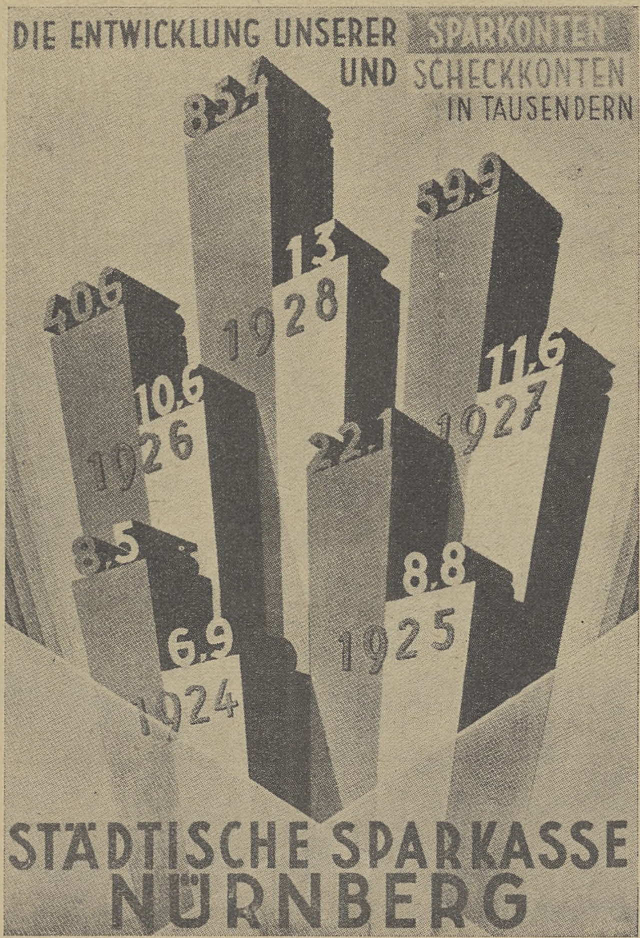

5. Plakacik umieszczony na okładce ulotki składanej, wydanej przez Kasę Oszczędności miasta New-Yorku, propagującej wstępowanie do Klubu oszczędnościowego Bożego Narodzenia. Napis u góry: *„Wstąp do naszego Klubu Bożego Narodzenia“*. Napis na nutach: *„Śpiewamy hymn pochwalny na cześć Klubu Bożego Narodzenia“*.

cie jako symbol tej niewzruszalności rysunek wyniosłej skały atakowanej bezskutecznie przez rozszalałe morze.

Plakaty statystyczne ujmujące w plastycznym wykresie wzrost wkładów i liczby oszczędzających, co świadczy o rozwoju instytucji, służą też zdobywaniu zaufania społeczeństwa (p. rys. 6). Z zachętą do lokowania pieniędzy w instytucji oszczędnościowej wiąże się walka z tezauryzacją, która znajduje swój wyraz w plakatach przedstawiających dziurawą pończochę z wysypującymi się monetami, włamanie do kasy pancernej itp.

Za lokatą w danej instytucji przemawiają również korzyści, jakich może ona dostarczyć klientowi: oprocentowanie, tajemnica wkładów, przyjmowanie wkładów już od 1 złotego itd. Treścią rysunku jednego z plakatów tego typu, ilustrującego pomnażanie się pieniądza w kasie, jest grosz, z którego wyrastają kłosy. Napis tłumaczy obraz: „Każdy grosz przynosi plon“. Gdzie? wskazuje nazwa kasy zamieszczona pod spodem.

6. Plakat Miejskiej Kasy Oszczędności w Nürnbergu (Niemcy). Rozmiary 102×71 cm. Napis u góry: *Rozwój naszych wkładów oszczędnościowych i wkładów czekowych w tysiącach (marek).* Słowa „wkładów oszczędnościowych“ i „wkładów czekowych“ umieszczono w prostokątach tego samego koloru, co odpowiednie kolumny wkładów (kolor czerwony dla wkładów oszczędn. i biały dla wkładów czekowych). U dołu nazwa Kasy.

Plakaty reklamując usługi K. K. O., a więc obrazujące korzyści, jakich kasa stale dostarcza, powinny mieć charakter plakatów stałych, staranniej, trwalej wykonanych.

Plakat konkursowy.

Odrębny typ plakatów stanowi plakat - afisz wydawany w celu zapoznania społeczeństwa z warunkami konkursu urządzanego przez kasę oszczędności. Plakat taki — siłą rzeczy musi być bardziej „rozmowny“. Rysunek (najczęściej pomijany zupełnie) schodzi na drugi plan ustępując pierwsze miejsce napisowi.

Plakat oszczędnościowy jest bardzo wartościowym środkiem propaagndy i reklamy; aby jednak spełniał swe zadanie, musi on działać wspólnie z innymi środkami uwzględnionymi w planie propagandy kasy.

Zofia Kaiserowa.

Bibliografia:

Dr Rudolf Seyffert: „Allgemane Werbelehre“.

Wł. Baliński — „Propaganda, jej metody i znaczenie“.

Olgierd Langer — „Zasady ogłaszania“.

Kazimierz Dąbrowski — „Propaganda na usługach oszczędności“ — Przegląd Oszczędnościowy Nr 2—3 z 1937 r.

Adam Medwin — „Plakat jako narzędzie propagandy oszczędności“ — Przegląd Oszczędn. Nr 11 z 1936 r.

Roczniki czas. „Grafiki“.
„ „ „Reklamy“.
„ „ „L‘Epargne du Monde“.

Fotografie plakatów zamieszczonych w artykule zaczerpnięto z czasop. „L‘Epargne du Monde“.

Utworzenie centrali żyrowej Kas oszczędności w Austrii

Jakie znaczenie dla kas oszczędności posiadają centrale finansowe, zbyteczne było by się rozwodzić Wystarczy wskazać na dwa zasadnicze zadania, jakie centrale te spełniają: 1) w dziedzinie zapewnienia kasom płynności w chwilach trudności finansowych (przez udzielanie kasom kredytów i zarządzanie oraz lokowanie płynnych środków kas), 2) w dziedzinie ułatwiania obrotów płatniczych między kasami (w formie czeków, asygnat kasowych i przelewów), aby zrozumieć doniosłe znaczenie wszelkiego typu centralnych instytucji kas oszczędności, czy to będą wspólne fundusze gwarancyjne, czy banki komunalne na wzór istniejących w Polsce, czy też wreszcie centrale żyrowe kas oszczędności, stanowiące najwięcej udoskonaloną formę central finansowych kas.

Doceniając tę rolę centralnych instytucji finansowych poświęciliśmy im sporo miejsca na łamach naszego pisma, zapoznając Czytelników z najważniejszymi urządzeniami tego typu za granicą [1]). Obecnie pragniemy zapoznać Czytelników z najnowszą centralą żyrową kas oszczędności, która powstała przed paru tygodniami w Austrii. Czynimy to tym chętniej, że stosunki austriackie, wobec istnienia tam Pocztowej Kasy Oszczędności, są o wiele bardziej pod tym względem podobne do polskich, niż np. stosunki w Niemczech, gdzie kasy pocztowej nie ma.

1) Por. artykuły: B. O. — „Centralne banki kas oszczędności za granicą“ (Oszczędność, Nr 16 i 18 z 1935 r.), Max Bleschke — „Obrót żyrowy komunalnych kas oszczędności w Niemczech“ (Oszczędność, Nr 12 i 13 z 1936 r.), B. Obszyński — „System wzajemnej pomocy finansowej kas oszczędności w Norwegii“ (Oszczędność, Nr 7 z 1937 r.).

Poniżej zamieszczamy w streszczeniu artykuł dr Hansa Stigleitnera, radcy prawnego Związku kas austriackich, zamieszczony w Nr 2 czasopisma „*Sparkasse*".

Historia powstania centrali austriackiej.

Starania zmierzające do utworzenia w Austrii centrali żyrowej kas oszczędności datują się od przeszło lat 12. Jednakże niewyjaśnione stosunki gospodarcze zaraz po stabilizacji waluty, a nade wszystko stosunki polityczne utrudniały zajęcie przez wszystkie kasy jednolitego stanowiska. Dopiero kryzys gospodarczy wraz z głośnym krachem bankowym, który wybuchł w 1931 r., odsunął wprawdzie na jakiś czas realizację tych planów, w rezultacie jednak uwypuklił w całej pełni palącą potrzebę utworzenia centrali finansowo - rozrachunkowej kas oszczędności.

Jakież były przyczyny skłaniające do utworzenia takiej centrali?

Austriackie kasy oszczędności posiadały w końcu listopada 1937 r. 1.772,7 milionów szylingów wkładów oszczędnościowych i czekowych. W tymże czasie płynna gotówka w kasach wynosiła 336,6 milion. szylingów czyli 19,55% sumy wkładów. Jeśli do tego dodamy połowę portfelu papierów wartościowych kas, który wynosił 425,1 miln. szylingów, otrzymamy 549,2 miln. płynnych rezerw płatniczych czyli ok. 31% stanu wkładów oszczędnościowych i czekowych. Cyfry te najlepiej dowodzą, jakie znaczenie przypisują austriackie kasy oszczędności posiadaniu odpowiedniej płynności, a jednocześnie tłumaczą ich długotrwałe starania, aby stworzyć własną centralę finansową, która by zarządzała ich płynnymi funduszami. Dotychczas bowiem kasy lokowały swe rezerwy kasowe w różnych bankach. Otóż ostry kryzys, jaki dotknął bankowość austriacką w 1931 r., nie tylko uniemożliwił kasom zmobilizowanie ich rezerw trzymanych na rachunkach w bankach, ale w niejednym przypadku naraził je na straty kapitałów wskutek upadłości banków.

Za utworzeniem centrali finansowej przemawiały też względy specjalne. Mianowicie Związek Kas Oszczędności musiał niejednokrotnie pełnić sam funkcję takiej centrali, czy to gdy w imieniu kas brał udział w syndykacie dla subskrypcji pożyczek państwowych, czy to gdy działał jako kolektura loterii państwowej zaopatrując w potrzebne losy kasy oszczędności [2]), czy to wreszcie gdy na podstawie specjalnej ustawy z 1924 r. musiał przeprowadzać likwidacje, fuzje i sanacje kas, rozporządzając w tym celu funduszem wynoszącym ok. 3 miln. szylingów.

Szereg jednak trudności ze strony innych instytucji należało usunąć, zanim można było przystąpić do tworzenia centrali. Przede wszystkim bankowość prywatna wysunęła obawy, aby nowa instytucja nie stała się czynnikiem konkurującym z bankami. Aby usunąć te obiekcje, przewidziano w statucie, że nowa centrala pracować ma wyłącznie z kasami oszczędności, z pominięciem osób prywatnych. Następnie zastrzeżenia podniosła Austriacka Pocztowa Kasa Oszczędności w obawie o konkurencję z jej obrotem czekowym. Obawy te usunięto zawierając z nią porozumienie, na mocy którego obrót żyrowy kas oszczędności postanowiono zorganizować wg jednolitego planu, który przewiduje współpracę z P. K. O. Współpraca ta polegać ma na uzupełnianiu się obu systemów płatniczych, czekowego i żyrowego, w tych wypadkach, gdy chodzi o dokonanie przekazu między osobami, z których jedna nie ma rachunku w kasach oszczędności.

Dopiero po usunięciu tych trudności Związek Kas Oszczędności opracował w porozumieniu z władzami państwowymi projekt statutu Związku żyrowego Kas Oszczędności *(Girovereinigung der Sparkassen)* i uzyskał od władzy nadzorczej zezwolenie na utworzenie nowej instytucji. Ponadto władza nadzorcza zaleciła wszystkim kasom oszczędności przystąpić do Związku żyrowego w charakterze członka przez nabycie odpowiedniej ilości akcyj. W dniu 17 grudnia 1937 odbyło się walne zebranie Związku żyrowego, w którym wzięło udział 197 akcjonariuszów (na ogólną liczbę 201) rozporządzających 7.493 głosami (na ogólną liczbę 7.500).

Członkowie i organizacja.

Związek żyrowy powstał w formie spółki akcyjnej, a nie związku celowego jak w Niemczech. Utworzenie związku celowego wymagało wydania specjalnej ustawy, czego chciano uniknąć, aby nie wywołać niepotrzebnego poruszenia opinii publicznej. Jednakże statut zawiera tyle ograniczeń co do nabywania i zbywania akcji, że ewentualność przedostania się akcji w obce ręce jest z góry wykluczona. Kapitał akcyjny składa się z 7.500 sztuk akcyj imiennych po 2.000 szylingów nomin. wartości, czyli wynosi 15.000.000 szylingów. Posiadaczami akcyj mogą być jedynie kasy oszczędności, Austriacka Pocztowa Kasa Oszczędności, Związek Kas Oszczędności oraz 2 istniejące regionalne organizacje gospodarcze kas oszczędności. Ilość akcyj przypadająca na każdego członka unormowana jest statutowo według specjalnego klucza. Późniejsze przeniesienie własności akcji może nastąpić tylko wśród członków za zgodą rady nadzorczej spółki. Należy podkreślić, że wszystkie kasy oszczędności wzięły udział w kapitale akcyjnym dając tym dowód ścisłej solidarności, jaka je zawsze łączyła.

Władzami Związku żyrowego są: walne zebranie członków, rada nadzorcza i zarząd, który może powołać specjalny wydział kierowniczy dla stałego prowadzenia interesów spółki. Rada składa się z 26 osób, przy czym statut przewiduje specjalny podział mandatów wśród kas poszczególnych krajów (prowincyj). Zarząd składa się z 8 osób, z których 6 wybiera rada nadzorcza ze swego grona, dwóch zaś wchodzi do zarządu z urzędu. Celem zapewnienia stałej ścisłej współpracy między Związkiem Kas Oszczędności a Związkiem żyrowym, radca Związku *(Verbandsanwalt des Sparkassenverbandes)* wchodzi do rady nadzorczej i do zarządu Związku żyrowego, a naczelny dyrektor Związku żyrowego wchodzi do zarządu Związku Kas Oszczędności. Ten

---

2) W Austrii kasy oszczędności zajmują się rozsprzedażą losów loterii państwowej, co niejednokrotnie wywoływało głosy krytyki tak w kraju jak za granicą. *(Przyp. tłumacza).*

ostatni jest również z urzędu członkiem zarządu Związku żyrowego. Członkami władz Związku żyrowego mogą być jedynie urzędnicy i dyrektorzy instytucji będących członkami tego Związku. Dzięki temu administracja Związku spoczywa w rękach fachowców obznajmionych z interesami kas oszczędności.

Obok wspomnianego wyżej zespolenia personalnego między władzami Związku Kas i Związku żyrowego, statut przewiduje, że dla załatwienia niektórych czynności, np. udzielenia kasom kredytu na cele płynności, konieczne jest porozumienie ze Związkiem Kas Oszczędności. W ten sposób Związek Kas Oszczędności jako reprezentant interesów kas uzyskał na stałe decydujący wpływ na działalność centrali żyrowej.

Zakres działalności.

Zakres działalności Związku żyrowego jest dokładnie określony statutem. Spółka ma za zadanie działać jako centrala rozrachunkowa kas oszczędności i instytucji do niej należących. W tym charakterze spółka ma ułatwiać wzajemne obroty pieniężne swych członków i zarządzać ich płynnymi rezerwami. Spółka może udzielać swym członkom kredytów potrzebnych do utrzymania pogotowia płatniczego. Nadto zadaniem jej jest załatwianie obrotów bezgotówkowych, a zwłaszcza obrotu żyrowego na zlecenie klienteli kas, jak również w ogóle popieranie wspólnych interesów gospodarczych kas oszczędności. Spółka może lokować swe kapitały w zasadzie tylko w ten sposób, w jaki wolno lokować je kasom oszczędności; nie wolno jej jednak prowadzić operacji długoterminowych, a zwłaszcza hipjotecznych, ze względu na utrzymanie niezbędnej płynności.

Dla spełniania swych celów Związek żyrowy ma w szczególności prawo przyjmować wkłady na rachunek bieżący. Natomiast nie wolno mu przyjmować wkładów na książeczki wkładkowe. Związek może wydawać kasom oszczędności wzamian za złożone wkłady asygnaty kasowe *(Kassenscheine)*, których termin umorzenia nie może być krótszy od 3 miesięcy i nie dłuższy od 2 lat. Przepis ten ma na celu umożliwienie kasom lokowania ich krótkoterminowych i średnioterminowych kapitałów w Związku żyrowym za wyższym oprocentowaniem, niż to ma miejsce przy rachunkach wkładkowych. Spółka ma prawo lokować swą wolną gotowiznę w wielkich kasach oszczędności i w pierwszorzędnych bankach oraz brać udział w obrocie czekowym Austr. Pocztowej Kasy Oszczędności oraz w obrocie żyrowym Austriackiego Banku Narodowego, jak wreszcie posiadać rachunek żyrowy w *„Wiener Giro - und Cassenverein"*. Następnie spółka ma prawo nabywać na własny rachunek pupilarne obligacje o stałym oprocentowaniu oraz akcje Austriackiego Banku Narodowego, jednakże wartość kursowa nabytych papierów nie może przekroczyć 40% kapitałów admin. Przepis ten ma uchronić spółkę przed niebezpieczeństwem nadmiernego zaangażowania się w pożyczkach publicznych, co mogłoby zagrozić jej płynności. Jako dalsze operacje kredytowe statut przewiduje dyskonto weksli handlowych płatnych w granicach państwa oraz udzielanie pożyczek pod zastaw papierów pupilarnych i akcyj Austriackiego Banku Narodowego do wysokości $^3/_4$ ich wartości giełdowej. Pożyczek pod zastaw papierów nie posiadających pupilarnej pewności może udzielać tylko na okres 5 miesięcy i najwyżej do połowy ich wartości giełdowej. Związek żyrowy może również udzielać kredytów pod zastaw lub za scedowaniem pretensji do związków publiczno - prawnych uprawnionych do pobierania podatków lub opłat, wzgl. pretensji z tytułu gwarancji tych związków; kredytów tych jednak wolno udzielać mu na krótki termin. Łączna suma kredytów udzielonych bezpośrednio lub pośrednio korporacjom prawa publicznego, na termin przekraczający 1 rok, nie może przekraczać 50% kapitału akcyjnego i wykazanych funduszów rezerwowych spółki. I ten przepis ma na celu uchronić Związek żyrowy przed unieruchomieniem jego kapitałów w pożyczkach długoterminowych dla ciał publicznoprawnych. Związek ma prawo nabywać krótkoterminowe bilety skarbowe korporacyj prawa publicznego jedynie do wysokości 20% swego kapitału akcyjnego, przy czym bilety skarbowe emitowane przez inne korporacje niż państwo, jak np. przez kraje (prowincje), gminy itd., nie mogą przekraczać 10% kapitału akcyjnego. Związek żyrowy może uprawiać wszelkiego rodzaju operacje inkasowe, jak również kupno i sprzedaż walut i dewiz zagranicznych na rachunek kas oszczędności. Związek może skupować na własny rachunek zagraniczne środki płatnicze tylko w miarę koniecznej potrzeby, jednak zapas tych środków łącznie z wkładami w zagranicznych instytucjach pieniężnych nie może przekraczać 5% kapitału akcyjnego i wykazanych funduszów rezerwowych. Dzięki temu ryzyko na tego rodzaju operacjach ograniczone jest do minimum. Wolno również Związkowi żyrowemu nabywać i sprzedawać na warunkach komisowych papiery wartościowe jedynie na zlecenie kas oszczędności, z wykluczeniem klienteli prywatnej. Podobne ograniczenie istnieje przy akredytywach, które Związek żyrowy może wystawiać, jak również przejmować gwarancje, tylko na zlecenie i rachunek należących doń kas oszczędności. Natomiast może on przyjmować papiery wartościowe do depozytu również na zlecenie osób prywatnych. Rozumie się, że Związek żyrowy może brać udział w subskrypcjach pożyczek publicznych jak również w innych czynnościach syndykatu, o ile przewidziane są w statucie, na własny rachunek lub na rachunek kas oszczędności. W ogóle jednak wszystkie operacje nie przewidziane w statucie, a w szczególności operacje założycielskie i finansowe *(Gründungs - und Finanzierungsgeschäft)* oraz wszelka spekulacja, tak na własny rachunek jak na rachunek obcy, są zakazane.

Obrót żyrowy.

Statut przewiduje, że tylko te kasy mogą brać udział w obrocie żyrowym, którym statuty wyraźnie na to pozwalają i które stosować się będą do regulaminów wydanych w tym przedmiocie przez Związek żyrowy. Związek winien wydać szczegółowe przepisy normujące obrót żyrowy, które m. in. określą granice tego obrotu oraz ustalą rodzaje i wysokość prowizji z tym związanych. Ponieważ

istnieje porozumienie z Austriacką Pocztową Kasą Oszczędności w sprawie wprowadzenia obrotu żyrowego, przeto statut przewiduje, że wszelkie ustanowienie i zmiana odnośnych przepisów, dotyczących zakresu obrotu żyrowego i prowizji z nim związanej jak również oprocentowania rachunków żyrowych kas oszczędności w Związku żyrowym, może nastąpić tylko w porozumieniu z Pocztową Kasą Oszczędności. Gdyby do takiego porozumienia nie doszło, wówczas rozstrzyga państwowa władza nadzorcza. Na razie rachunki żyrowe kas oszczędności nie będą korzystać z oprocentowania, zaś prywatnej klienteli kasy będą płacić od rachunków żyrowych taką samą stopę, jak od rachunków bieżących, tj. obecnie 2 — 2½%. W ten sposób obrót żyrowy we wszystkich kasach będzie jednolicie unormowany.

Płynność.

Statut zawiera ścisłe przepisy normujące płynność Związku żyrowego. Suma płynnych aktywów musi wynosić co najmniej 70% kapitałów powierzonych Związkowi do administracji, przy czym co najmniej 40% tych płynnych aktywów musi być ulokowane w gotówce w kasie, na natychmiast płatnych rachunkach w innych instytucjach pieniężnych oraz w biletach skarbowych korporacyj prawa publicznego. Weksle i złożone pod zastaw papiery wartościowe można przyjąć przy obliczaniu płynności tylko do wysokości niespłaconej sumy kredytu, zaś papiery wartościowe będące własnością Związku żyrowego tylko do sumy, jaką można by w danej chwili uzyskać przez ich zlombardowanie, najwyżej jednak do 70% ich wartości nominalnej.

Inne przepisy.

Związek żyrowy jest instytucją użyteczności publicznej. Znajduje to wyraz w przepisach dotyczących podziału czystego zysku. W myśl tych przepisów co najmniej 20% czystego zysku należy odpisać na zasilenie ogólnego funduszu rezerwowego, dopóki nie osiągnie on połowy kapitału akcyjnego, następnie zaś przeznacza się na ten cel już tylko 10% czystego zysku. Stopa zysku przeznaczona na dywidendę dla kas może być wyższa od stopy dyskontowej Austr. Banku Narodowego tylko o 2%.

Tak się przedstawiają najważniejsze przepisy statutu Związku żyrowego. W związku z utworzeniem nowej centrali zaszła konieczność wprowadzenia pewnych zmian do statutu wzorowego kas oszczędności. Zmiany te pozwalają kasom wziąć udział w Związku żyrowym przez wpłacenie kapitału akcyjnego oraz prowadzić rachunki żyrowe (wkłady na rachunkach bieżących). Poza tym nowe przepisy statutu wzorowego nakładają na kasy obowiązek lokowania na rachunku w Związku żyrowym swych płynnych rezerw w wysokości określonej przez władzę nadzorczą, dając w ten sposób centrali żyrowej i Związkowi Kas możność stałego orientowania się w stanie i rozwoju pogotowia płatniczego każdej kasy, aby w odpowiedniej chwili można było przyjść jej z pomocą dla utrzymania potrzebnej płynności. Ponieważ zaś Związek żyrowy może żądać tych sum tylko stopniowo, przeto z początku wysokość wkładu, który poszczególna kasa będzie musiała ulokować w centrali, wynosić będzie prawdopodobnie 2% sumy jej wkładów. Stopniowo jednak suma ta będzie podniesiona do wysokości co najmniej 5% sumy wkładów posiadanych przez kasy oszczędności. Prócz tego kasy będą lokować w Związku żyrowym — bez potrzeby zrywania swych stosunków z innymi instytucjami pieniężnymi — dużą część swych płynnych środków, tak że można przypuszczać, że w niedługim czasie Związek żyrowy zgromadzi w swych rękach ok. 100 milionów szylingów kapitałów.

Zorganizowanie pracy i uruchomienie nowoutworzonej centrali żyrowej zajmie jeszcze trochę czasu. Można jednak przypuszczać, że Związek żyrowy rozpocznie swe czynności w marcu 1938 r. W ten sposób podejmowana od wielu lat w Austrii myśl stworzenia centrali rozrachunkowej kas oszczędności została wprowadzona w życie. Stanowi ona ukoronowanie wysiłków zmierzających do ścisłego zespolenia pod względem zawodowym i gospodarczym kas oszczędności.

Bilans zbiorowy (netto) K. K. O. na dzień 31 grudnia 1936 r.

Bilans zbiorowy kas za rok 1936 podajemy z dużym opóźnieniem jako uzupełnienie artykułu „K. K. O. w świetle bilansów brutto r. ub.“ zamieszczonego w Nr 10 „Oszczędności“ z 1936 r. Cyfry tu podane ilustrują wyniki finansowe r. 1936, który pod tym względem był bodaj najgorszy dla naszych instytucyj, stanowiąc na szczęście już „dno kryzysu“. Rok 1937 pod względem rentowności będzie na pewno rokiem dużej poprawy. Dla uzupełnienia cyfr podanych warto przytoczyć następujące zestawienie przedstawiające, ile kas w poszczególnych Związkach K. K. O. zamknęło rok 1936 nadwyżką bilansową (+), bądź stratą (—), bądź bez nadwyżek i strat (0).

	+	—	0	Razem
Zw. Warszawski	76	53	2	131
Zw. Lwowski	77	16	2	95
Zw. Poznański	66	48	1	115
Zw. Śląski	14	3	1	18
Polska ogółem	233	120	6	359

W końcu zaznaczamy, że bilans zbiorowy (netto) K. K. O. za rok 1934 ogłoszony był w Nr 21 „Oszczędności“ z 1935 r., a bilans za rok 1935 w Nr 21 z 1936 r.

(w złotych)

STAN CZYNNY	Związek Warszawski (131 kas)	Związek Lwowski (95 kas)	Związek Poznański (115 kas)	Związek Śląski (18 kas)	Polska ogółem (359 kas)	2 kasy niekomunalne
1. Kasa i sumy do dyspozycji	32 559.962	7.170 749	10.415.711	5.476 540	55.622 962	987.342
2. Kupony	111 657	358.871	261.607	577.281	1.309.416	—
3. Waluty obce	124 095	34.275	67.951	20.878	247.199	2.116
4. Papiery wartościowe własne	36.786.546	20.472.081	18.342.264	23.734.177	99.335 068	2.655.634
5. Banki i K. K. O. „Loro"	131.491	63 407	104.923	1.503.632	1.803.453	—
6. Banki i K. K. O. „Nostro"	3 956.862	3.086.615	2.635,564	4.886.727	14,565.768	299.374
7. Weksle zdyskontowane	10.408.473	2.051.679	17.058.145	4.029.502	33.547.799	2 209 138
8. Pożyczki wekslowe	49.745.333	48.930.077	21.426.395	8.494.374	128.596 179	1.847.541
9. Weksle protestowane	6 571.657	18.840.399	10 554 080	1.466.179	37,432.315	6.466.744
10. R-ki bieżące otwartego kredytu . . .	35.854 862	10 706 026	14.341,746	9.488 993	70.391.627	5.566
11. Pożyczki terminowe na zastaw . . .	10.605.191	5 641 962	14 001.037	6.447.8[illegible]7	36 695.997	963.518
12. Pożyczki na skrypty dłużne	21.623 250	24.909.158	37.911.943	11.202 553	95 646 904	366 770
13. Pożyczki hipoteczne	16.406 186	71.151.723	18 811.004	43.300.830	149.669.743	13.047,335
14. Należności z tyt. układów konwers. . .	22.823 918	27.256 334	23.174 638	4.272 483	77.527.373	7.693.177
15. Odsetki zaległe	1 821.992	4 979 220	1.133.536	2 142 866	10 077 614	387.467
16. Nieruchomości	8.756 817	14 247 168	12,682 672	11.545.121	47.231 778	2.395.492
17. Ruchomości	962 564	746.453	1.037.010	366.968	3.112.995	43 256
18. Różne	3 298.087	6.037.875	1.306.102	2.597.353	13.239.417	991.519
19. Sumy przechodnie	47[illegible].927	356.710	461.189	112.786	1.402.612	45.341
20. Straty:						
a) z lat ubiegłych	3 602 430	336 987	963.888	—	4,903.305	—
b) za rok sprawozdawczy	2.488.011	1.554.667	2.063.597	3.444.981	9.551.256	—
Suma bilansowa	269 111.311	268.932.436	208 755.002	145.112 031	891 910.780	40.412.330
21. Depozyty	94.795.960	37.511.116	42 220.171	19.966,851	194.494.098	17.398.365
22. Udzielone gwarancje	3.149.246	1.108.302	831.142	658 365	5.747.055	—
23. Inkaso	7.189 764	2.169 205	2.259 224	1.216.876	12.835.069	—
24. Akcepty Banku Akcept.	7.828.791	8.154.922	9.625.880	628.130	26.237 723	530.000
25. Pokrycie Fund. Emeryt.	--	7 278 343	196.611	1.555.670	9.030.624	2.007.185
Razem	112.963 761	56 221.888	55.133 028	24 025.892	248 344 569	19.935.550
Ogółem	382.075.072	325.154.324	263.888 030	169.137.923	1.140.255.349	60.347.880

(w złotych)

STAN BIERNY	Związek Warszawski (131 kas)	Związek Lwowski (95 kas)	Związek Poznański (115 kas)	Związek Śląski (18 kas)	Polska ogółem (359 kas)	2 kasy niekomunalne
1. Kapitał zakładowy	9.761 555	1.727 325	6.833.538	823 856	19.146.274	--
2. Fundusz zasobowy	4 561.951	20 028.452	15 306.663	7.491.498	47.388 564	4.277.204
3. Fundusze specjalne	1.184.127	1.192.168	3.761.573	961.566	7.099,434	269.067
4. Fundusz wyrównawczy	351.834	526.069	1.387.726	388.576	2 654.205	79.600
5. Fundusz amortyzacji nieruchom. . .	170 635	753 848	1.224.067	941.666	3.090.216	103.156
6. Wkłady oszczędn. osób prawno-publ. .	22.999.075	17.861.846	13 923.310	31.635.293	86.419 524	1.454 766
7. Wkłady oszczędn. osób prawno-pryw. .	146.197.317	181.977.227	115.170.056	87.496.822	530 841.422	30.552.924
8. Rachunki bieżące	46.797.733	11.218.002	12.622.837	7.214.837	77.853.409	142.257
9. Salda kredyt. r-ków otwartego kredytu	882.518	71.925	959.703	20.921	1.935.067	52.457
10. Zabowiązania inkasowe	389 037	62 180	81.071	14.460	546.748	—
11. Redyskonto weksli	4.534.589	10.519.806	9.885.658	870.784	25.810.837	634.077
12. Dyskonto akceptów B-ku Akcept. . .	6.992.204	7.211.595	7.934 607	419.730	22.558.136	530.000
13. Zastaw papierów wartościowych . .	274.755	674.395	377.533	166.441	1 493.124	1.266
14. Kredyty udzielone kasom	16.210.196	5 888.638	14.695 122	1.875.879	38.669.835	—
15. Banki i K. K. O. „Loro"	1.425.785	699.429	537.410	1.039.721	3.702.345	—
10. Banki i K. K. O. „Nostro"	64.239	329.229	428 009	330.038	1.151.515	3.037
17. Przekazy na kasy	16.197	--	39.007	22.625	77.829	—
18. Zobowiązania hipoteczne	1.444.899	357.820	828.542	852.473	3.483.734	—
19. Różne	2.297.178	5.089.920	1.549.193	1.642.032	10.578.323	618 079
20. Sumy przechodnie	7.684.370	1.633.323	701.688	568.054	4.587.435	421.691
21. Nadwyżki:						
a) z lat ubiegłych	2.866	—	14.858	—	17.724	—
b) za rok sprawozdawczy	868 251	1.109.239	492 831	334.759	2.805.080	272 749
Suma bilansowa	269.111.311	268.932.436	208.755 002	145,112.031	891.910 780	40.412.330
22. Różni za depozyty	94 795.960	36.511.116	42.220.171	19.966.851	194.494.098	17.398.365
23. Zobow. z tyt. udziel. gwarancyj . . .	3.149.246	1.108.302	831.142	658.365	5 747.055	—
24. Różni za inkaso	7.189.764	2.169.205	2.259.224	1.216.876	12 835 069	—
25. Bank Akceptacyjny	7.828.791	8.154.922	9.625 880	628.130	26.237.723	530.000
26. Fundusz Emerytalny	--	7 278 343	196 611	1.555.670	9.030.624	2.007.185
Razem	112.963 761	56.221.888	55.133.028	24.025.892	248.344 569	19.935.550
Ogółem	382.075.072	325.154.324	263.888.030	169.137.923	1.140.255.349	60.347.880

Rachunek strat i zysków K. K. O. na dzień 31.XII 1936 r.

(w złotych)

STRATY	Związek Warszawski (131 kas)	Związek Lwowski (95 kas)	Związek Poznański (115 kas)	Związek Śląski (18 kas)	Polska ogółem (359 kas)	2 kasy niekomunalne
1. Odsetki	11.010.248	11.746.045	8 190.622	6.487.275	37.434.190	1.600.892
2. Prowizje wypłacone	116.257	21.488	40.128	11.818	189.691	1.518
3. Koszty administracyjne	6.864.905	5.814.563	4.751.209	2.080.423	19.511.100	772.655
4. Podatki i opłaty skarbowe	17.230	78.856	41.812	22.921	160.819	18.016
5. Amortyzacja nieruch. i ruchomości	250.996	439.227	344.394	591.501	1.626.118	42.071
6. Odpisy na dłużnikach	2.585.450	2.187.565	3.529.994	2.683.486	10.986.495	315.599
7. Różnice kursowe na walutach obcych.	18.549	471.323	403.289	22.291	915.452	—
8. Różnice kurs. na pap. wartościowych.	177 162	2.730.124	608.814	881.952	4.398.052	183.321
9. Różne	804.678	6.185.089	203.712	245.415	7.438.894	62,192
10. Dotacja na fundusz wyrównawczy	157.184	41.962	16.889	18 097	234.132	—
11. Nadwyżki	868 251	1.108.917	492.831	334.759	2.804.758	272.749
Razem	22 870.910	30.825.159	18.623.694	13.379.938	85.699.701	3,269.013

ZYSKI	Związek Warszawski (131 kas)	Związek Lwowski (95 kas)	Związek Poznański (115 kas)	Związek Śląski (18 kas)	Polska ogółem (359 kas)	2 kasy niekomunalne
1. Odsetki pobrane i dopisane	16.603.513	19.121.605	12.887.191	8.435 233	57.047.542	2.765.765
2. Prowizje pobrane	1.153.188	615.845	523.179	342.047	2.634 259	92.611
3. Różnice kursowe na walutach obcych.	16.722	256.725	46.838	16.038	336.323	229.726
4. Różnice kurs. na pap. wartościowych.	64.686	37.891	16.889	84.405	203.871	—
5. Dochód netto z nieruchomości	396.352	95.613	233.487	498 589	1.224 041	14.531
6. Odzyskane straty	634.159	53.976	195.586	58.903	942.624	5.327
7. Opłaty na koszty administracji	723.384	608.264	330.937	81.919	1.744.504	46.974
8. Różne dochody	773.524	6.192.325	1.723.158	281.987	8.970.994	114.079
9. Odpis z funduszu wyrówn. na pokrycie strat kursowych	17.371	2.288.248	602.832	335.706	3.244.157	—
10. Straty	2.488.011	1.554.667	2.063.597	3.245.111	9.351.386	—
Razem	22.870.910	30.825.159	18.623.694	13.379.938	85.699.701	3.269.013

B. O.

Komunikaty Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie

1. W sprawie konieczności dokładnego zaznajomienia się przez pracowników K. K. O. z przepisami prawnymi.

(Okólnik Nr 1 z 4.I.1938).

Inspektorowie naszego Związku w składanych nam relacjach z przeprowadzanych na terenie K. K. O. czynności rewizyjnych podkreślają nam niejednokrotnie, że pracownicy Kas, nie wykluczając personelu kierowniczego, nie są dostatecznie obeznani z nowymi przepisami prawnymi normującymi pod względem formalnym działalność K. K. O., względnie nie znają treści udzielanych przez nas instrukcyj zawartych w okólnikach Związku.

Podkreślamy przeto, że znajomość dokładna przepisów prawnych dotyczących K. K. O., jak też dokładna znajomość naszych instrukcji pośród personelu K. K. O., zwłaszcza kierowniczego, jest podstawowym warunkiem prawidłowego funkcjonowania Kasy.

Stwierdzając to jednocześnie spieszymy zaznaczyć, że w razie stwierdzonej nieznajomości wspomnianych przepisów będziemy dyskwalifikować odnośne osoby jako pracowników K. K. O.

Prezes Związku: *(—) Z. Chudzyński.*

Dyrektor Związku: *(—) J. Rożkowski.*

2. W sprawie nadsyłania odpisów protokołów Rad i Komisyj Rewizyjnych.

(Okólnik Nr 2 z 13.I.1938 r.).

W myśl poprzednich okólników Zwązku obowiązane są Kasy do przedkładania nam odpisów protokołów Rad i Komisyj Rewizyjnych w terminie dni 14-tu od daty odnośnego posiedzenia. Celem ułatwienia nam pracy w zakresie analizowania przedkładanym nam materiałów, prosimy by protokoły te zechciały nam Kasy przesyłać w dwóch egzempla-

rzach. Prosimy, by odpisy protokołów tych były pisane po jednej tylko stronie każdego arkusza.

3. W sprawie korespondowania z n/Związkiem.

(Okólnik Nr 2 z 13.I.1938 r.).

Zdarza się niejednokrotnie, że Kasy w jednym liście poruszają kilka spraw ze sobą niezwiązanych. Powoduje to u nas trudności w zakresie przydziału pracy poszczególnym referentom, co z kolei wpływa na opóźnienie w załatwieniu korespondencji. Uprasza się przeto Kasy na przyszłość o niełączenie kilku przedmiotów w jednym liście.

4. Bilans netto na dzień 31 grudnia 1937 r.

(Okólnik Nr 2 z 13.I.1938 r.).

W myśl § 35 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dn. 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173) Dyrekcja Kasy najpóźniej do dn. 30 marca rb. powinna sporządzić bilans netto Kasy na dz. 31 grudnia 1937 r. i przedłożyć Radzie Kasy do zatwierdzenia. Zatwierdzony przez Radę Kasy bilans netto wraz z rachunkiem strat i zysków w myśl art. 43 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) Dyrekcja Kasy obowiązana jest w okresie czasu do dn. 30 kwietnia rb. przedłożyć n/Związkowi do zbadania. Za wykonanie wypływającego z cytowanych przepisów obowiązku odpowiedzialni są członkowie Dyrekcji Kasy. Przypominamy przy tym, że przy sporządzaniu bilansu netto należy ściśle stosować się do wymagań zatwierdzonej przez władze nadzorcze instrukcji bilansowej (vide „Oszczędność" Nr 4 z r. 1935).

5. Odroczenie terminu wejścia w życie instrukcji w sprawie obliczania i bilansowania odsetek.

(Okólnik Nr 2 z 13.I.1938 r.).

Wejście w życie instrukcji w sprawie księgowania i bilansowania odsetek, w szczególności odsetek zaległych (vide n/okólnik Nr 34 z dnia 9 października 1934 r.), ulega odroczeniu. Instrukcja ta zostanie opracowana ostatecznie prawdopodobnie w roku bieżącym, a przeto miałaby zastosowanie do bilansu za rok 1938. Do czasu wejścia w życie tej instrukcji Kasy w zakresie bilansowania odsetek zaległych powinny przestrzegać zasad dotychczas ustalonych. Mogą zatem Kasy wprowadzić do bilansu netto odsetki zaległe *pod względem ściągalności najzupełniej pewne.*

6. Kursy papierów wartościowych i walut zagranicznych.

(Okólnik Nr 2 z 13.I.1937 r.).

Według punktu c) § 12 instrukcji bilansowej papiery wartościowe i waluty obce notowane na giełdzie powinny być przyjęte do bilansu netto według ceny nabycia; jeśli cena ta jest wyższa od przeciętnego kursu giełdowego z miesiąca grudnia — według tego kursu giełdowego. W związku z tym podajemy przeciętne kursy giełdowe walorów z miesiąca grudnia r. ub. obliczone przez Giełdę Pieniężną w Warszawie (przedruk poniższej tabeli zabroniony).

CZEKI I WPŁATY	Za	Przeciętny kurs z grudnia 1937 roku
Amsterdam	100 Fl. h.	293,50 zł
Bruksela	100 Bld.	89,67 zł
Gdańsk	100 Gld.	100,00 zł
Helsingfors	100 Mk. f.	11,65 zł
Kopenhaga	100 Kor. d.	117,72 zł
Londyn	1 F. sterl.	26,364 zł
Mediolan	100 Lirów	27,72 zł
Montreal	1 Dol.	5,275 zł
Nowy Jork	1 Dol.	5,274 zł
Nowy Jork telegraf	1 Dol.	5,276 zł
Oslo	100 Kor. n.	132,48 zł
Paryż	100 Fr. fr.	17,94 zł
Praga	100 Kor. cz.	18,54 zł
Sztokholm	100 Kor. szw.	135,98 zł
Zurich	100 Fr. szw.	122,03 zł
Gram czystego złota:	1 gram	5,9244 zł

PAPIERY PROCENTOWE	Waluta nominału	Przeciętny kurs z grudnia 1937 roku
3% Prem. Poż. Inwestyc. I em. sztuki po	100 zł w zł.	77,03 zł
3% „ „ „ I em. (serie) sztuki po . . .	100 zł w zł.	87,58 zł
3% „ „ „ II em. sztuki po	100 zł w zł.	76,20 zł
3% „ „ „ II em. (serie) sztuki po . . .	100 zł w zł.	86,46 zł
4% Prem. Poż. Dolarowa ser. III	5 Dol.	41,19 zł
4% Poż. Konsolidacyjna 1936 r.	100 zł w zł.	63,54 zł
4½% Wewnętrzna Poż. Państwowa 1937 r.	100 zł	61,14 zł
5% Państw. Poż. Konwersyjna 1924 r.	100 zł	65,16 zł
5% Konwersyjna Poż. Kolejowa 1926 r.	100 zł	63,21 zł

PAPIERY PROCENTOWE	Waluta nominału	Przeciętny kurs z grudnia 1937 roku w %% nominału
7% L. Z. Państw. Banku Rolnego	zł w zł. 1927 r.	83,25
8% „ „ „ „	zł w zł. 1927 r.	94,00
7% L. Z. B-ku Gosp. Kraj. II — VII em.	zł w zł. 1927 r.	83,25
8% „ „ „ „ I em.	zł w zł. 1924 r.	94,00[1])
7% Obl. Kom. B-ku Gosp. Kraj. II — III em.	zł w zł. 1927 r.	83,25
8% „ „ „ „ „ I em.	zł w zł. 1924 r.	94,00[1])
8% „ Bud. „ „ „ I em.	zł w zł. 1927 r.	93,00
5½% L. Z. B-ku Gosp. Kraj. I em.	zł w zł. 1924 r.	81,00[1])
5½% „ „ „ „ II — VII em.	zł w zł. 1927 r.	81,00
5½% Obl. Kom. B-ku Gosp. Kraj. I em.	zł w zł. 1924 r.	81,00[1])
5½% „ „ „ „ „ II, III, III N.	zł w zł. 1927 r.	81,00
5½% „ „ „ „ „ IV em.	zł w zł. 1927 r.	81,00
4½% Obl. Banku Akceptacyjnego I ser.	zł	100,00
5% Obl. Pol. B-ku Komunalnego II em.	zł	70,00
5% „ „ „ „ III em.	zł w zł. 1924 r.	78,00[1])
5% „ „ „ „ IV em.	zł w zł. 1927 r.	78,00
5½% „ „ „ „ VI em.	zł w zł. 1927 r.	81,00
8% L. Z. Tow. Kredyt. Przem. Polskiego	F. sterl.	80,00[2])
4% L. Z. Tow. Kred. Ziem. w Warszawie ser. 6	zł	53,18
4½% „ „ „ „ „ ser. 5	zł	59,75
8% „ „ „ „ „ gwar. z 1924 r. .	Dol.	73,42[3])
4% L. Z. Pozn. Ziemstwa Kredyt.	zł	51,17
4½% „ „ „ „ ser. L.	zł	58,23
4½% „ „ „ „ ser. K.	zł w zł. 1927 r.	58,60
4½% L. Z. Tow. Kred. m. Warszawy	zł	60,92
5% „ „ „ „ „	zł	68,56
5% „ „ „ „ „ 1933 r. . . .	zł	67,11
5% „ „ „ „ „ 1936 r. . . .	zł	65,79
5% L. Z. Tow. Kred. m. Kalisza 1938 r.	zł	56,63
5% L. Z. Tow. Kred. m. Lublina	zł	56,50
5% „ „ „ „ „ 1933 r.	zł	58,00
5% „ „ „ m. Łodzi 1933 r.	zł	60,22
5% „ „ „ m. Piotrkowa	zł	58,25
5% „ „ „ „ „ 1933 r.	zł	56,88
5% „ „ „ m. Radomia 1933 r.	zł	54,00
5% „ „ „ m. Siedlec 1933 r.	zł	39,00
V-ta 4½% Poż. Konwers. m. Warszawy 1926 r.	zł	56,50
VII-a 5½% „ „ „ „ „	zł	60,85
VI-ta 6% „ „ „ „ „	zł	69,17
VIII-IX 6% „ „ „ „ „	zł	66,54
6% Poż. Konwersyjna m. Łodzi 19344 r. ser. A.	zł	59,25

Zamienniki obliczeniowe.

1) 1 zł w zł z 1924 r. dawnego parytetu = 1,72 zł.
2) 1 F. sterl. — pg przeciętnego kursu Londynu.
3) 1 Dol. — pg przeciętnego kursu N. Jorku telegr.

7. Obliczenie pomocy Skarbu Państwa od układów konwersyjnych.

(Okólnik Nr 2 z 13.I.1938 r.).

Niektóre Kasy komunikują nam, że Bank Akceptacyjny dotychczas nie przesłał im obliczenia (uznania) z tytułu pomocy odsetkowej Skarbu Państwa za trzeci rok trwania układów konwersyjnych. W sprawie tej interweniowaliśmy w Banku Akceptacyjnym. Dyrekcja Banku oświadczyła nam, że prace nad obliczeniem kwot należnej pomocy są w toku i z chwilą ich zakończenia odnośne obliczenia będą Kasom przesłane. Nim to jednak nastąpi, aby nie wstrzymywać prac nad sporządzeniem bilansu netto, Kasy mogą same prowizorycznie dokonać obliczenia należnej im pomocy według obowiązujących zasad.

Co do stawek na dalszy okres trwania układów trudno narazie przesądzać, w jakiej wysokości one ustalone będą. Brak jednak tych danych nie powinien hamować prac nad sporządzeniem budżetu na rok 1938. Przy opracowywaniu budżetu można przyjąć, oczywiście z zastrzeżeniami, dotychczasowe stawki procentowe tej pomocy.

8. Zbiórka na rzecz pomocy zimowej dla bezrobotnych.

(Okólnik Nr 2 z 13.I.1938 r.).

Całe społeczeństwo bierze udział w akcji pomocy zimowej dla bezrobotnych, spełniając w ten sposób swój obywatelski obowiązek. W akcji tej nie powinno zbraknąć i K. K. O., które w miarę swych możliwości finansowych i w ramach kredytów przewidzianych w budżecie dać powinny wyraz swemu ustosunkowaniu się do wspomnianej akcji, niezależnie od zbiórki personelu K. K. O. przeprowadzanej na zasadach ustalonych przez Wojewódzkie Komitety.

Prezes Związku: (—) *Z. Chudzyński.*
Dyrektor Związku: (—) *J. Rożkowski.*

9. Sprzedaż znaczków na rzecz pomocy zimowej dla bezrobotnych.

(Okólnik Nr 3 z 20.I.38 r.).

Ogólnopolski Obywatelski Komitet Zimowej Pomocy Bezrobotnym zwrócił się do nas z prośbą o zaapelowanie do zrzeszonych K. K. O., aby wzięły udział w dystrybucji znaczków na rzecz pomocy zimowej dla bezrobotnych. Sprawę rozsprzedaży tych znaczków polecamy uwadze K. K. O. i ich obywatelskiemu poczuciu.

10. W sprawie obliczania odsetek zwłoki.

(Okólnik Nr 3 z 20.I.38 r.).

Szereg K. K. O. zapytuje nas, w jaki sposób obliczać procenty od nieuregulowanych w terminie rat z tytułu układów konwersyjnych względnie od pożyczek udzielonych związkom samorządowym, rozterminowanych przy ulgowym oprocentowaniu przez Centralną Komisję Oszczędnościowo - Oddłużeniową. Odpowiadając na te pytania wyjaśniamy, że od nieuregulowanych w terminie rat odsetkowych czy kapitałowych mogą Kasy liczyć odsetki zwłoki w wysokości stopy prawnej, tj. obecnie 8% w stosunku rocznym.

11. W sprawie skupu czeków.

(Okólnik Nr 3 z 20.I.38 r.).

Mimo wielokrotnie czynionych przez nas uwag, jak nas informują inspektorowie naszego Związku, niektóre Kasy nadal prowadzą operacje skupu (dyskonta) czeków opiewających na P. K. O. czy też na inne instytucje bankowe. Są to czeki z reguły zaopatrzone jednym podpisem wystawcy. Operacja ta zatem koliduje z przepisem punktu 5 art. 24 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24 października 1934 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860), nie mówiąc już o tym, że jest operacją ryzykowną. Ze względów przeto zarówno formalnych jak i zasadniczych operacje tego rodzaju uważamy za niedopuszczalne. W drodze wyjątku transakcja tego rodzaju jest możliwą w odniesieniu do tych klientów, którzy posiadają w Kasie otwarte rachunki bieżące, w sposób należyty zabezpieczone. W tych wypadkach wypłata sumy czeku może nastąpić w ciężar otwartego rachunku i w ramach przyznanego kredytu i posiadanego zabezpieczenia, zaś sam czek przyjmuje się na inkaso na ogólnych zasadach. Podkreślamy przy tym, że ramy indywidualnego kredytu udzielonego jednej osobie fizycznej lub prawnej, bez względu na formę kredytu, zgodnie z instrukcjami Ministerstwa Skarbu muszą się mieścić w granicach 1% wkładów oszczędnościowych. Przekroczenie tych granic, w wypadkach uzasadnionych może nastąpić jedynie za zgodą n/Związku, względnie w pewnych wypadkach za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu.

Preezs Związku: (—) *Z. Chudzyński.*
Dyrektor Związku: (—) *J. Rożkowski.*

Kronika ustawodawcza i sądowa

WAŻNIEJSZE USTAWY I ROZPORZĄDZENIA

ogłoszone w Dzienniku Ustaw w miesiącu grudniu 1937 r.

Dz. Ust. Nr 85,

poz. 616. Rozporządzenie Ministrów Komunikacji, Spraw Wewnętrznych i Spraw Wojskowych z dn. 27 października 1937 r. o ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych.

Dz. U. Nr 86,

poz. 623. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dn. 11 grudnia 1937 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Poczt i Telegrafów w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dn. 27 czerwca 1936 r. o sporządzaniu przez urzędy i agencje pocztowe protestów weksli.

Dz. Ust. Nr 87,

poz. 626. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 15 grudnia 1937 r. **o najwyższych granicach odsetek od wkładów i innych lokat pieniężnych w komunalnych kasach oszczędności i spółdzielniach;**

poz. 627. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 6 grudnia 1937 r. w sprawie zmiany rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 10 grudnia 1932 r. o rejestracji stowarzyszeń.

Dz. Ust. Nr 88,

poz. 634. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 17 listopada 1937 r. o ewidencji i uiszczaniu składek przy kontynuowaniu ubezpieczenia.

Sporządzanie protestów przez urzędy pocztowe.

Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 11 grudnia 1937 r. (Dz. U. Nr 86/37, poz. 623), wydane w porozumieniu z Ministrem Poczt i Telegrafów rozszerza znacznie obszar dokonywania protestów weksli we wszystkich miejscowościach przez urzędy i agencje pocztowe, mianowicie na wszystkie miejscowości województw lubelskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i warszawskiego.

Przeto w myśl obecnie obowiązujących przepisów, urzędy i agencje pocztowe sporządzają protesty weksli we wszystkich miejscowościach województw: kieleckiego, krakowskiego, lubelskiego, lwowskiego, łódzkiego, pomorskiego, poznańskiego, stanisławowskiego, śląskiego, tarnopolskiego i warszawskiego, w pozostałych zaś województwach w tych miejscowościach, w których ma siedzibę urząd lub agencja pocztowa, oraz w tych, które są obsługiwane przez listonoszów wiejskich.

Urzędy i agencje pocztowe nadawcze powinny na żądanie informować, czy w miejscowości, w której ma być dokonany protest znajduje się urząd lub agencja pocztowa albo czy miejscowość ta jest obsługiwana przez listonosza wiejskiego.

Urzędy i agencje pocztowe sporządzają protesty weksli nieprzekraczających sumy zł 2.000,— z wyjątkiem urzędów i agencyj pocztowych objętych wykazem - załącznikiem do Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 24 marca 1937 (Dz. U. Nr 24/37, poz. 161), które sporządzają protesty weksli bez ograniczenia sumy.

ORZECZNICTWO SĄDOWE I ADMINISTRACYJNE

Dopuszczalność rozdrabniania pretensji na kilka pozwów.

Rozdrabnianie pretensji o świadczenie podzielne celem zmiany właściwości rzeczowej sądu, mianowicie wniesienie jednoczesne kilku pozwów — każdego na sumę, nie przekraczającą 1.000 zł do sądu grodzkiego zamiast jednego pozwu na sumę, przekraczającą zł 1.000 do sądu okręgowego — jest dopuszczalne, chociaż chodzi o pretensję płatną i wymagalną w jednym terminie, opartą na jednej podstawie faktycznej i prawnej.

Powyższą zasadę prawną ustalił Sąd Najwyższy w składzie siedmiu sędziów po rozpatrzeniu przedstawionego mu do rozstrzygnięcia pytania: „Czy dopuszczalne jest rozdrabnianie pretensji o świadczenie podzielne celem zmiany właściwości rzeczowej sądu, mianowicie, czy dopuszczalne jest wniesienie jednoczesne kilku pozwów na sumę przekraczającą 1.000 zł do sądu grodzkiego, jeżeli chodzi tylko o jedną pretensję, płatną i wymagalną w jednym terminie, opartą na jednej podstawie faktycznej i prawnej, czy przeciwnie, takie rozdrabnianie pretensji w celu zmiany właściwości sądu jest niedopuszczalne i pociąga za sobą odrzucenie pozwów?"

W uzasadnieniu podkreślił Sąd Najwyższy, że kodeks procedury cywilnej nie zawiera żadnego przepisu, któryby wyraźnie zakazywał rozdrabniania na kilka pozwów jednej pretensji, lub przynajmniej przewidywał, że takie rozdrobnienie nie może mieć wpływu na właściwość sądu.

Brak też w ustawie jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, by dopuszczalność częściowego dochodzenia jednego roszczenia w kilku pozwach przed sądem grodzkim zamiast okręgowym należało uzależnić od tego, czy kilka pozwów o rozdrobnioną pretensję wpływa do sądu równocześnie, czy w pewnych, choćby bliskich odstępach czasu.

Strona dzielić może roszczenie celem dochodzenia go w kilku pozwach z różnych względów, np. nie może pozwać odrazu o całą pretensję z powodu braku środków pieniężnych na opłacenie kosztów. Często wniesienie pozwu o całą pretensję jest bezcelowe, jeżeli położenie majątkowe dłużnika jest tego rodzaju, iż ściągnięcie całej pretensji nie wydaje się prawdopodobne, a powód nie chce obarczać się zbyt wielkimi kosztami sporu o całą pretensję.

W ustawie (K. P. C.) brak podstaw do wkraczania w swobodną dyspozycję strony i do zmuszania jej, by dochodziła swych praw w pełnym zakresie, a tym samym do przekreślenia podstawowej zasady, że prawami prywatnymi jednostka może w zasadzie swobodnie rozporządzać. Ustawa nie przewiduje nigdzie możliwości wnikania w przyczyny, które skłoniły stronę do dochodzenia jednego roszczenia przez podzielenie go na kilka pozwów i nie uprawnia do dopuszczenia takiego dzielenia w pewnych wypadkach, do odrzucenia zaś pozwów w innych wypadkach.

W dziedzinie kosztów należało by się jednak liczyć z koniecznością odmówienia powodowi tych kosztów, które stałyby się zbędne, gdyby nastąpiło wniesienie jednego powództwa (art. 98 K. P. C.).

Uchwała w składzie siedmiu sędziów z 15.V.1937 (C. III. 781/35).

Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego. Zeszyt IX za r. 1937, Nr kol. 305).

Przerwa przedawnienia wekslowego.

W razie wytoczenia przez dłużnika wekslowego powództwa, podważającego istnienie pretensji z wekslu, zasądzonej przez nadanie klauzuli egzekucyjnej, następuje przerwa przedawnienia wekslowego na czas procesu, o ile z ustaleń merytorycznych sądu wynika niemożność działania wierzyciela z klauzuli w celu przerwania biegnącego podczas trwania procesu przedawnienia; przedawnienie rozpoczyna biec ponownie dopiero od chwili uprawomocnienia się orzeczenia w powyższym procesie, jako od ostatniej czynności procesowej.

Apolinary i Olga S. w pozwie przeciwko Ignacemu L. żądali uznania za pozbawioną mocy prawnej względem powodów klauzuli egzekucyjnej, nadanej wekslowi w dn. 4 listopada 1931 r., wyjaśniając, iż weksel skierowany był do egzekucji dopiero dn. 27 listopada 1934 r., odpowiedzialność przeto powodów jako indosantów wekslu wygasła.

Sąd Grodzki powództwo uwzględnił, lecz Sąd Okręgowy wyrok zmienił i powództwo oddalił.

W skardze kasacyjnej zarzucili powodowie wyrokowi Sądu Okręgowego naruszenie przepisów prawa wekslowego

(art. 70, 72 i 101 prawa wekslowego dawnego) na skutek uznania: 1) jakoby pozwany nie przerwał biegu przedawnienia z powodu rzekomej niemożności działania, aczkolwiek mógł on klauzulę skierować do wykonania, oraz 2) uznania, iż wytoczenie sporu przez skarżących przerwało przedawnienie wekslowe dla pozwanego, aczkolwiek sam pozwany powinien był przedawnienie przerwać, dając dowód staranności w celu niedopuszczenia pretensji do przedawnienia.

Według ustaleń Sądu Okręgowego, skarżący wystąpili w dniu 12.XII.1931 r., tj. w krótkim czasie po uzyskaniu przez pozwanego klauzuli spornej (4.XI.1931) z powództwem o wydanie wekslu. Proces przegrali skarżący w obu instancjach, przy czym wyrok drugiej instancji zapadł w dn. 2.VIII.1934 r. Na podstawie tych ustaleń Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że pozwany nie dopuścił się opieszałości w egzekwowaniu spornej klauzuli, z chwilą bowiem wytoczenia procesu o wydanie wekslu, podczas którego pozwany działać w kierunku egzekwowania klauzuli nie mógł, nastąpiła przerwa przedawnienia, które rozpoczęło biec na nowo od prawomocnego orzeczenia z dn. 2 sierpnia 1934 r.

Wniosek powyższy uznał Sąd Najwyższy za trafny, oddalając skargę kasacyjną.

Orzeczenie Izby Cywilnej z d. 5.XI.1936 r. (C. I. 155/36).

Zbiór Orzeczeń Sądu Najwyższego. Zeszyt IX za r. 1937, Nr kol. 331.

Kronika krajowa

Nowy gmach K. K. O. pow. Rybnickiego.

W dniu 31.X.1937 r. poświęcono nowy gmach K. K. O. powiatu Rybnickiego. Obok podajemy fotografię tego gmachu.

K. K. O. pow. Rybnickiego powołana została do życia w 1858 r. Początkowy powolny rozwój Kasy wzmógł się na przełomie XX stulecia. W 1899 Kasa posiadała 2 zbiornice, w roku 1905 już 11. Ruch w Kasie był dość ożywiony. Wojna światowa i inflancja zniszczyły majątek Kasy. Przerachowane wkłady przedwojenne wynoszące 3.128.422 zł znalazły pokrycie zaledwie w sumie 91.206 zł. Stopę waloryzacyjną, dzięki dopłacie Powiatowego Związku Samorządowego, określono na 6%. W roku 1929 Kasa otrzymuje nowy statut. Z tą chwilą rozpoczyna się wytężona działalność Kasy. Ruch wkładów, początkowo niewielki, wzmaga się, czego wyrazem następujące sumy:

1924 r.	—	zł 185.782
1928	—	„ 789.791
1932	—	„ 2.240.270
1936	—	„ 4.284.614
1937 (31.VIII)	—	„ 4.453.435

Rozrost operacyj, datujący się od 1929 r., spowodował, że Kasa nie mogła się już mieścić w dawnym lokalu. W tym stanie rzeczy pomyślano o budowie własnego gmachu dostosowanego do warunków rozwojowych Kasy i potrzeb klienteli i personelu.

Gmach K. K. O. pow. Rybnickiego.

Siedziba K. K. O. pow. Horochowskiego (gmach pobudowany przez Horowski Powiatowy Związek samorządowy dla K. K. O.).

Nowy gmach składa się z 3 pięter, parteru i podziemi. Na parterze znajduje się nowoczesna sala operacyjna o urządzeniu biurowym, zharmonizowanym z architekturą. Meble, okienka dla klienteli, poczekalnię urządzono jednolicie i wygodnie. W bocznym skrzydle parteru urządzono lokale sklepowe przeznaczone do wynajęcia. Piętra składają się z lokali biurowych i mieszkalnych. W podziemiu urządzono skarbiec nowocześnie zabezpieczony.

Kilkumiesięczna działalność w nowym gmachu wykazuje, że spełnia on dobrze także swoją rolę propagandową. Napływ nowych wkładców wzrasta.

S.

Nowe stawki procentowe od wkładów w bankach prywatnych.

W uzupełnieniu notatki zamieszczonej w Nrze poprzednim podajemy poniżej szczegółowy wykaz nowych stawek procentowych w bankach prywatnych (w nawiasach stawki przed obniżką):

w k ł a d y z ł o t o w e:

a vista bezprowizyjne	3%	(3¼%)
a vista prowizyjne	3½%	(3½%)
za wypowiedzeniem 1-miesięcznym . .	3¾%	(4%)
za wypowiedzeniem 3-mies.	4½%	(5%)
za wypowiedzeniem 6-mies. i dłuższym .	5%	(5½%)

w k ł a d y w w a l. o b c y c h i z ł o t y c h w z ł o c i e:

a vista	½%	(¾%)
za wypowiedzeniem 1-mies.	1½%	(2%)
za wypowiedzeniem 3-mies.	2½%	(3%)
za wypowiedzeniem 6-mies. i dłuższym .. .	3½%	(4%)

Od wkładów a vista na książeczkach wkładkowych maksymalna stopa została ustalona na 3½% (dawniej 4%), przy czym wysokość wkładu nie może przekraczać 10.000 zł.

Od wkładów na książeczkach wkładkowych zawierających automatyczne warunki wypowiedzenia maksymalne stawki są następujące:

a) od wkładów złotowych	4%	(4½%)
b) od wkładów w walutach obcych . .	2%	(2½%)
c) od wkładów w złotych w złocie . .	2½%	(3%)

Dla wszystkich trzech typów wkładów najwyższy wkład nie może przekraczać 50.000 zł.

Nowe stawki obowiązują od 1 stycznia br. dla wkładów nowych, dla starych zaś — po wypowiedzeniu.

Porównanie tych stawek ze stawkami ustalonymi dla K. K. O. wykazuje niewątpliwie uprzywilejowaną sytuację konkurencyjną banków, które płacić będą klientom stopę wyższą od większych K. K. O. W ten sposób bankowość prywatna zdołała zrealizować jeden ze swych postulatów, o który od dawna walczyła.

Oprocentowanie biletów skarbowych.

Minister Skarbu obwieszczeniem z dnia 23 grudnia 1937 r. (Monitor Polski Nr 295) ustalił nowe oprocentowanie biletów skarbowych opiewających na złote w złocie, jak następuje:

a) dla biletów z 3-mies. terminem płatności 3½%;
b) „ „ z 6-mies. „ „ 4% ;
c) „ „ z 9-mies. „ „ 4½%;
d) „ „ z 12-mies. „ „ 5%.

Nowe stawki weszły w życie z dniem 1 stycznia br.

Polityka lokacyjna ubezpieczeń społecznych.

Ogólna suma lokat ubezpieczeń społecznych wynosiła na dzień 31 grudnia 1937 — 939.727.301 zł. W samym tylko roku 1937 lokaty wyniosły 115.301.273 zł.

Jak lokowane są te kapitały?

W roku ubiegłym — jak stwierdził referent sejmowy budżetu U. S. pos. Tomaszkiewicz — akcja lokacyjna była dostosowana przede wszystkim do potrzeb skarbu i grupowała się głównie w papierach wartościowych. Lokaty terminowe w bankach wynosiły 22,9%, w papierach procentowych 51,7%, w pożyczkach hipotecznych 10,1%, wreszcie w nieruchościach 15,3%.

Daje się przy tym zauważyć tendencja do lokat w papierach nisko procentowych, jak np. w 5% rencie wieczystej. Ponieważ realna wartość niektórych lokat w pożyczkach hipotecznych nie odpowiada ich wartości finansowej, należy zdaniem referenta przeszacować obiekty według teraźniejszej wartości.

Nasz bilans handlowy w r. ubiegłym.

Obroty handlowe Polski z zagranicą w roku 1937 zamykają się następującymi cyframi: przywóz wyniósł 3.683.056 ton wartości 1.254.341.000 zł, wywóz zaś 14.987.682 ton wartości 1.192.580.000 zł. Bilans handlowy zamyka się więc saldem ujemnym w wysokości 61.761.000 zł.

W porównaniu z rokiem 1936 obroty nasze wzrosły zarówno w przywozie (o 220.9 miln. zł) jak w wywozie (o 166.4 miln. zł). Ponieważ przywóz wzrósł w większym stopniu od wywozu, przeto i saldo bilansu handlowego, które w r. 1936 było lekko dodatnie (+ 7.2 miln. zł) zmieniło się na naszą niekorzyść.

Zauważyć jednak należy, że wzrost przywozu pochodzi prawie w całości ze zwiększonych dostaw łomu, rud żelaznych, cynkowych i manganowych, a więc surowców przemysłowych, oraz nawozów sztucznych. Wzrost importu był więc uzasadniony gospodarczo koniunkturą zwyżkową.

Wzrost dochodów rolnictwa.

Państwowy Instytut Naukowy Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach opracował kształtowanie się dochodu drobnego rolnika w r. 1936/37, biorąc za podstawę badań gospodarstwa o rozmiarze od 2 do 50 ha oraz przeliczając dane liczbowe na 1 ha ziemi użytkowej.

Z obliczeń tych wynika, że ogólne przychody (a więc z produkcji roślinnej, zwierzęcej oraz wpływy z tytułu pożyczek) wyniosły w r. 1936/37 o 19.3% więcej niż w roku 1935/36. Z tytułu produkcji roślinnej przychody na 1 ha wzrosły z 43.77 zł na 55.10 zł, z produkcji zwierzęcej z 52.59 zł na 103.59 zł, wreszcie z pożyczek z 17.31 zł na 22.49 zł.

Oczywiście, cyfry powyższe odnoszą się do przychodów brutto. Niewątpliwie jednak musiał się zwiększyć również i dochód czysty rolnictwa. Ciekawą jest kwestia, w jaki sposób kształtować się będą dochody rolnictwa w okresie obecnym, tj. 1937/38, w związku z niezbyt pomyślnym urodzajem r. ubiegłego.

Rozwój radiofonii polskiej.

Trwający od kilku lat imponujący rozwój radiofonii polskiej przejawia się w stałym i wydatnym wzroście liczby abonentów. Według obliczeń na 1 stycznia 1938 r. w całej Polsce było 867.116 abonentów radiowych, z czego 546.558 w miastach i 311.332 na wsi. W porównaniu z rokiem ubiegłym przybyło 183.712 abonentów.

Cyfry te należy mieć na uwadze przy ocenie zasięgu propagandy radiowej, w której i K. K. O. biorą od 2 lat systematyczny udział.

Wiadomości zagraniczne

Projekt wzajemnego honorowania książeczek w Norwegii.

Obawa przed odpływem wkładów z kas oszczędności w razie utworzenia pocztowej kasy oszczędności (o czym coraz głośniej mówi się w Norwegii) skłania już dziś kasy do zastanowienia się nad środkami zaradczymi. Za najskuteczniejszy środek uważa się przy tym wprowadzenie wzajemnego honorowania książeczek oszczędnościowych między kasami, wychodząc ze słusznego założenia, że największą siłą atrakcyjną pocztowych kas oszczędności jest właśnie wielka łatwość dokonywania wpłat i wypłat na książeczkach.

Ostatnio w organie kas norweskich ukazał się artykuł propagujący wprowadzenie wzajemnego obrotu książeczkami nie tylko wśród kas samych, lecz i banków prywatnych. Sprawa byłaby o tyle ułatwiona, że większość kas posiada rachunek w centralnym banku kas oszczędności lub w Banku Włościańskim, a większe kasy posiadają nawet jedne u drugich rachunki korespondencyjne. Podobnie większość banków posiada rachunki w wielkich bankach w Oslo. Autor wysuwa projekt, aby kasy wydawały wkładcom, którzy chcą rozporządzać swym wkładem za pośrednictwem innej instytucji, kartkę zawierającą wzór podpisu wkładcy uwierzytelniony przez kasę lub bank macierzysty.

Konieczność stałej współpracy kas z nauczycielstwem.

Jak wykazują doświadczenia holenderskich kas oszczędności w dziedzinie oszczędności szkolnej, najważniejszym warunkiem powodzenia tej akcji jest ścisły i stały kontakt między kasą a nauczycielstwem. Kontakt ten najlepiej utrzymać w sposób następujący:

1) Należy corocznie, np. z okazji Dnia Oszczędności, zorganizować zebranie przedstawicieli kas i ciała nauczycielskiego, celem omówienia propagandy oszczędności, dostarczyć nauczycielom potrzebnych materiałów propagandowych i statystycznych i dać im możność wymiany między sobą myśli i doświadczeń;

2) Informować nauczycieli stale o ruchu wkładów szkolnych. Przy systemie skarbonkowym można udzielać tych informacji przy okazji opróżniania skarbonek w kasie, przy systemie znaczkowym można to czynić np. raz na kwartał;

3) Dawać nauczycielom dowody, że się o nich pamięta. Nie chodzi tu o jakieś drogie podarki; różne drobiazgi, jak np. kalendarzyki lub podręczniki nauki oszczędności będą na pewno chętnie przyjęte. Nauczyciel, który z zamiłowaniem oddaje się swej szkole, będzie również wdzięczny, jeśli kasa przeznaczy jakąś drobną sumę na jakieś cele związane z życiem szkoły.

Jak widzimy, te proste sposoby utrzymywania kontaktu z nauczycielstwem dadzą się zastosować w każdym kraju.

Oszczędność wśród robotników chińskich.

Rada Miejska w Szanghaju wydała w lipcu 1937 r. ostateczny regulamin normujący oszczędność wśród robotników.

W myśl regulaminu każda fabryka zatrudniająca trzy-

dziestu lub więcej robotników posiadać będzie towarzystwo oszczędności. Każdy robotnik i robotnica musi być członkiem towarzystwa oszczędności w tej fabryce, gdzie pracują. Oszczędność będzie bądź przymusowa, bądź dobrowolna. Lecz nawet w ostatnim wypadku robotnik musi składać co najmniej 1 dolara chińskiego. Z drugiej strony przy systemie oszczędności przymusowej podjęcie wkładu może nastąpić tylko w wyjątkowych wypadkach.

Jak widzimy, system ten przypomina dziwnie metody stosowane wśród robotników w Rosji sowieckiej. Zdaje się jednak, że wybuch wojny z Japonią i zajęcie Szanghaju nie stwarza pomyślnych warunków dla rozwoju tej oszczędności.

NADESŁANE

„Czasopismo Kas Oszczędności" Nr 1 przynosi artykuły: Dr Z. Witkowskiego — „Komunalne kasy oszczędności w 1937 r." i A. Macholza — „O wpływie zmiany stosunków majątkowych dłużnika na jego zobowiązania". Poza tym zwykłe działy: statystyka, Nowe ustawy i rozporządzenia, Sprawy podatkowe i stemplowe, Kalendarzyk giełdowy i Przegląd wydawnictw.

„Skarbona Wiejska" zeszyt 1 (19) zawiera: Na progu nowego r. 1938; Lata 1937/38 na tle oświadczeń przedstawicieli rządu; Z życia G. K. P. O.; Z życia kas za granicą; Warunki i drogi rozwoju gospodarczego wsi polskiej; Okólniki, porady i wyjaśnienia; Pytania i odpowiedzi prawne; Środki dochodzenia i egzekucji należnośc G. K. P. O. w świetle przepisów prawnych — Ustawodawstwo związane z G. K. P. O.; Przegląd prasy; Uwagi o sporządzaniu bilansów rocznych.

Miesięcznik **„Bank"**. Ukazał się styczniowy (1-szy) zeszyt „Banku" rozpoczynający szósty rok tego pożytecznego wydawnictwa. Na treść zeszytu składają się w dziale zagadnień bieżących notatki: Na progu nowego roku; Impresje budżetowe; Ponowna obniżka stopy procentowej; Nowy kurs niemieckiej polityki gospodarczej; Trust mózgów w opałach. Dział artykułowy wypełniają prace: Społeczne funkcje kredytu — Prof. R. J. Lemoine, Bruksela; Wielka czy mała recesja? — M. I. Drybiński; Analiza dekadowego stanu rachunków Banku Polskiego — T. Sołowij; W dziale prawnym dr St. Buczkowski zamieszcza ciekawe uwagi o projekcie prawa rzeczowego pt. Zastaw na przedsiębiorstwie. W przeglądzie koniunktury omówiono szczegółowo sytuację gospodarczą świata, sytuację na zagranicznych rynkach pieniężnych oraz analizę sytuacji gospodarczej Polski. Kronika krajowa i zagraniczna, przegląd prasy i wydawnictw, recenzje oraz statystyka zamykają ten interesujący numer.

STATYSTYKA

Ruch wkładów na książeczkach oszczędnościowych w kasach oszczędności według danych G. U. S. w trzecim kwartale 1937 roku.

Rodzaje kas oszczędności Województwa	Liczba kas 30.IX	Stan w dniu 30. VI 1937		Ruch wkładów w tys. złotych: Lipiec		Sierpień		Wrzesień		Stan w dniu 30. IX 1937	
		Liczba książeczek	Wkłady w tys. zł	Wpłaty	Wypłaty	Wpłaty	Wypłaty	Wpłaty	Wypłaty	Liczba książeczek	Wkłady w tys. zł
P. K. O. [a]	**1**	**2 551 855**	**715 817**	**86 810**	**75 873**	**78 246**	**73 195**	**72 697**	**67 083**	**2 667 711**	**737 076**
Komunalne kasy oszczędności	**357** [b]	**1 514 232**	**657 543**	**68 094**	**63 682**	**55 495**	**52 591**	**56 440**	**51 886**	**1 537 869**	**669 413**
Miejskie	*124*	*824 267*	*431 470*	*42 114*	*40 641*	*34 165*	*33 057*	*35 321*	*31 953*	*834 934*	*437 419*
Powiatowe	*228*	*674 424*	*222 501*	*25 767*	*22 332*	*21 103*	*19 321*	*20 902*	*19 733*	*690 654*	*228 887*
Związków międzykomunalnych	*4*	*15 305*	*2 791*	*173*	*688*	*209*	*160*	*197*	*191*	*12 021*	*2 331*
Wojewódzka	*1*	*236*	*781*	*40*	*21*	*18*	*53*	*20*	*9*	*260*	*776*
M. st. Warszawa	1	107 166	99 803	13 557	13 313	9 869	9 642	10 612	9 847	109 977	101 039
Warszawa	25	103 973	36 957	5 831	5 195	4 938	4 461	4 627	4 687	106 964	38 010
Łódź	17	44 420	15 436	2 568	2 437	2 203	2 296	2 191	2 274	45 845	15 391
Kielce	18	43 318	13 977	1 946	1 571	1 656	1 462	1 768	1 460	44 552	14 854
Lublin	19	41 267	8 017	1 172	1 053	1 163	927	1 084	1 030	42 363	8 426
Białystok	14	29 835	4 972	702	531	534	505	527	470	30 438	5 229
Wilno	8	12 648	6 703	625	645	376	459	733	464	13 100	6 869
Nowogródek	8	9 977	1 681	252	249	178	206	178	159	10 555	1 675
Polesie	9	11 299	1 773	467	307	224	322	395	241	11 564	1 989
Wołyń	13	25 510	3 523	530	494	539	526	649	532	25 919	3 689
Poznań	73	324 291	101 092	10 384	8 444	7 652	7 333	7 430	7 162	325 696	103 619
Pomorze	40	98 430	31 361	3 098	2 768	2 355	2 194	2 508	2 450	99 593	31 910
Śląsk	18	214 256	122 093	10 244	9 196	9 744	8 705	10 262	8 861	218 871	125 581
Kraków	22	182 536	117 025	9 453	9 577	7 777	7 346	6 535	6 390	184 214	117 477
Lwów	37	191 509	76 326	5 801	6 486	5 127	4 996	5 364	4 640	193 770	76 496
Stanisławów	17	45 570	10 107	838	774	722	647	1 029	686	45 931	10 589
Tarnopol	18	28 227	6 697	626	642	438	564	548	533	28 617	6 570
Inne kasy [c]	**2**	**92 246**	**34 395**	**2 085**	**2 049**	**1 954**	**1 713**	**1 967**	**1 935**	**92 719**	**34 704**

a W pozycjach dotyczących ruchu wkładów nie nwzględniono wkładów zwaloryzowanych. *b* W iipcu b. r. zlikwidowana została K.K.O. m. Krynicy oraz K. K. O. Związku Międzykomunalnego w Wieliczce; aktywa i pasywa tych kas przyjęte zostały przez oddziały K.K.O. pow. krakowskiego, utworzone na miejsce zlikwidowanych kas w Krynicy i Wieliczce. *a* Galicyjska Kasa Oszczędności we Lwowie i Ukraińska Szczadnycia w Przemyślu.

Ogłoszenia urzędowe

SPROSTOWANIE.

W statucie Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu Będzińskiego w Będzinie, ogłoszonym w Nr 24 „Oszczędności“ z 1937 r. zniekształcony został ustęp 2 § 42 (str. 489), który powinien brzmieć: „Kasa może przyjmować wkłady o specjalnym przeznaczeniu (celowe), jak również wydawać znaczki oszczędnościowe oraz skarbonki oszczędnościowe“.

STATUT
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI
MIASTA ŁODZI,

ustalony postanowieniem Tymczasowego Prezydenta miasta Łodzi z dnia 17 czerwca 1937 r., zatwierdzony decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 30 października 1937 r. Nr 2/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173). Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej Statut, figurują podpisy: Zastępcy Prezesa Związku Bolesława Chomicza i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

I. ORGANIZACJA KASY.

A.

Firma, siedziba, terytorialny zakres działania, cel Kasy, odpowiedzialność związku założycielskiego za zobowiązania Kasy oraz przepisy ogólne.

§ 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności miasta Łodzi, założona pod powyższą firmą przez Gminę miasta Łodzi w roku 1930, a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod tą samą nazwą na zasadzie statutu, zatwierdzonego przez Wojewodę Łódzkiego dnia 31 lipca 1930 r., a opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego Nr 17 z dnia 1 września 1930 r.

W dalszym ciągu statutu niniejszego Komunalna Kasa Oszczędności miasta Łodzi zwana będzie „Kasą Oszczędności“ lub „Kasą“.

Kasa może używać skrótu K. K. O.

§ 2.

Kasa, zorganizowana na zasadach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173), posiada osobowość prawną charakteru publiczno-prawnego odrębną od osobowości prawnej gminy miasta Łodzi.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar miasta Łodzi oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 4.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej miasta Łodzi i za zezwoleniem władzy nadzorczej Kasa może otwierać oddziały, zbiornice, kantory wymiany i zakłady zastawnicze (lombardy).

§ 5.

Siedzibą Kasy jest miasto Łódź.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej zawierającej herb miasta Łodzi.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Gmina miasta Łodzi, jako związek założycielski, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 100.000.— zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Zarządu Miejskiego w Łodzi.

§ 11.

Językiem urzędowym w Kasie jest język polski.

§ 12.

Kasa jest członkiem Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, który w dalszym ciągu niniejszego statutu nazywany będzie Związkiem Kas Oszczędności.

B.

Organa Kasy i ich kompetencje.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy, jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy, jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna, jako organ kontrolujący.

Rada Kasy.

§ 14.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym, składającym się z przewodniczącego i dziesięciu członków wybieranych na lat 3 przez Radę Miejską miasta Łodzi. Równocześnie z wyborem członków Rady, Rada Miejska miasta Łodzi wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

Tak członkowie Rady, jak i ich zastępcy, powinni być wybrani w połowie spośród osób, należących do organów ustrojowych miasta Łodzi, a w połowie spośród osób do organów ustrojowych miasta Łodzi nie wchodzących. Członkami Rady Kasy nie mogą być pracownicy Kasy.

Ustępujący członkowie Rady pełnią swe funkcje do chwili wyboru nowej Rady.

Zastępcy wchodzą w skład Rady tylko w przypadku przedwczesnego ustąpienia, zawieszenia w czynnościach, bądź utraty mandatu przez członków Rady i to na pozostały czasokres urzędowania Rady.

Przewodniczącym Rady jest z urzędu Prezydent miasta Łodzi lub jego urzędowy zastępca. Przewodniczący Rady nie bierze udziału w głosowaniu. Rozstrzyga on w razie równości głosów.

Przewodniczący oraz członkowie Rady Kasy pełnią swe funkcje bezpłatnie. Przysługują im jednak diety za udział w protokołowanych posiedzeniach, o ile nie stoją temu na przeszkodzie przepisy specjalne, oraz zwrot kosztów podróży w wysokości, uchwalonej przez Radę Kasy, w myśl zasad ustalonych przez Związek Kas Oszczędności.

§ 15.

Posiedzenia Rady Kasy zwołuje przewodniczący Rady co najmniej raz na kwartał.

Rada Kasy musi być ponad to zwołana na żądanie Władzy Nadzorczej, Związku Kas Oszczędności, Komisji Rewizyjnej, Dyrekcji Kasy bądź też na pisemny wniosek co najmniej jednej trzeciej członków Rady z podaniem spraw, które mają być przedmiotem obrad.

Zwołanie Rady Kasy, poza przypadkami nagłymi, nastąpić powinno co najmniej na siedem dni przed terminem posiedzenia za pomocą pisemnego zawiadomienia z podaniem porządku obrad lub też w drodze ustnego zawiadomienia na posiedzeniu poprzednim.

Zawiadomienie pisemne powinno być doręczone za potwierdzeniem odbioru, zawiadomienie ustne powinno być stwierdzone protokolarnie.

§ 16.

Członkowie Rady Kasy obowiązani są uczęszczać regularnie na posiedzenia Rady Kasy. Członek, który bez usprawiedliwienia opuścił 3 kolejne posiedzenia Rady Kasy, może być pozbawiony mandatu na mocy uchwały Rady Miejskiej miasta Łodzi na wniosek Rady Kasy.

Członkowie Rady Kasy ulegają z samego prawa zawieszeniu w czynnościach w tych samych przypadkach i z tymi samymi skutkami co członkowie Rady Miejskiej miasta Łodzi.

§ 17.

Rada Kasy wyraża wolę swoją w formie uchwał.

Uchwałom Rady Kasy zastrzega się:

a) wybór i odwołanie członków Dyrekcji i ustalanie dla nich wynagrodzeń;

b) wybór delegata (delegatów) na walne zgromadzenie Związku Kas Oszczędności;

c) wybór komisji kredytowej i innych komisyj;

d) ustanawianie regulaminów dla czynności własnych oraz regulaminów dla komisyj i Dyrekcji;

e) ustalanie ogólnych zasad i wytycznych co do sposobu administrowania majątkiem Kasy;

f) decyzje o nabywaniu, budowie i sprzedaży realności dla własnego użytku;

g) występowanie z wnioskiem do organów ustrojowych miasta Łodzi w sprawie otwierania oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz ustanawianie dla nich regulaminów;

h) zatwierdzanie preliminarzy budżetowych Kasy oraz zezwalanie na wydatki budżetem nieobjęte;

i) zatwierdzanie sprawozdań Dyrekcji, rocznych zamknięć rachunkowych, bilansów oraz r-ków zysków i strat i udzielanie Dyrekcji absolutorium;

j) postanawianie na wniosek Dyrekcji o zaciąganiu przez Kasę pożyczek;

k) postanawianie w granicach obowiązujących przepisów o rozdziale zysków, powstałych z obrotów Kasy, oraz o sposobie pokrycia strat;

l) powoływanie i odwoływanie na wniosek Dyrekcji prokurentów i pełnomocników Kasy;

m) ustalanie na wniosek Dyrekcji rodzaju i ilości stanowisk służbowych w administracji Kasy;

n) ustanawianie przepisów uposażeniowych, emerytalnych oraz przepisów, dotyczących innych rodzajów ubezpieczeń dla członków Dyrekcji stale zatrudnionych w Kasie, prokurentów i innych pracowników Kasy;

o) wystąpienie do organów ustrojowych miasta Łodzi z wnioskiem o likwidację lub połączenie Kasy;

p) projektowanie zmian statutu Kasy.

§ 18.

Uchwały Rady Kasy zapadają większością głosów członków obecnych na posiedzeniu. Rada Kasy zdolna jest do powzięcia uchwał oraz do przeprowadzenia wyborów, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa statutowej liczby członków Rady poza przewodniczącym.

W sprawach:

a) zbycia nieruchomości, nabytych dla własnego użytku,

b) zaciągnięcia pożyczki,

c) wniosków o otwarcie oddziałów i zbiornic, jak również o zorganizowanie zakładów zastawniczych (lombardów),

d) wyboru i odwołania członków Dyrekcji i komisyj Kasy,

e) uchwalania projektów zmian statutu,

f) wniosków, dotyczących połączenia i likwidacji Kasy,

Rada Kasy może powziąć uchwałę zwykłą większością

głosów, jeżeli na posiedzeniu jest obecnych co najmniej ⅔ liczby członków Rady.

O ile na posiedzeniu nie można powziąć uchwały z powodu braku wymaganej liczby obecnych, Rada Kasy na następnym posiedzeniu z tym samym porządkiem dziennym zdolna jest do powzięcia uchwał w obecności co najmniej połowy statutowej liczby członków Rady poza przewodniczącym.

§ 19.

Głosowanie jest jawne. Na żądanie dwóch obecnych członków Rady przewodniczący zarządza głosowanie imienne lub tajne. Przy wyborach oraz w sprawach personalnych głosowanie jest tajne.

Przewodniczącemu Rady Kasy służy prawo sprzeciwu i wstrzymania wykonania uchwał Rady Kasy, naruszających prawo albo statut lub szkodliwych dla interesu publicznego albo interesu Kasy — z obowiązkiem zwrócenia się w ciągu 3 dni o decyzję do Związku Kas Oszczędności.

Dyrekcja Kasy.

§ 20.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający, jego zastępca i członek Dyrekcji winni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje, przewidziane w § 10 ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez Władzę Nadzorczą.

Wybór dyrektora zarządzającego i jego zastępcy następuje spośród kandydatów uprzednio pozytywnie zaopiniowanych przez Związek Kas Oszczędności.

Członkami Dyrekcji nie mogą być osoby należące do Rady Kasy, organów ustrojowych miasta Łodzi, urzędnicy i pracownicy władz administracji ogólnej, ani też pracownicy Gminy miasta Łodzi lub Związku Kas Oszczędności.

Członkowie Dyrekcji uczestniczą w posiedzeniach Rady Kasy, lecz nie biorą udziału w głosowaniu.

§ 21.

Dyrektor zarządzający sprawuje kierownictwo bieżących czynności Kasy Oszczędności; jest on przewodniczącym Dyrekcji i zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników Kasy oraz reprezentuje Kasę wobec wszystkich władz, urzędów, instytucyj i osób.

Dyrektorowi zarządzającemu służy prawo sprzeciwu i wstrzymania wykonania uchwał lub zarządzeń Dyrekcji Kasy z obowiązkiem zwrócenia się w ciągu 3 dni do Związku Kas Oszczędności o decyzję.

Zastępca dyrektora zarządzającego wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki dyrektora zarządzającego w zakresie wymienionym w ust. 1 § niniejszego, tylko w razie jego nieobecności bądź w sprawach, zleconych przez dyrektora zarządzającego.

Bliższy podział funkcji pomiędzy członkami Dyrekcji stale zatrudnionymi w Kasie ustala regulamin uchwalony przez Dyrekcję, a zatwierdzony przez Radę Kasy.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

§ 23.

Do zakresu działania Dyrekcji należy:

a) zarządzanie majątkiem i sprawami Kasy według zasad statutu niniejszego;

b) kierownictwo administracją Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów);

c) udzielanie kredytów zgodne z postanowieniami statutu niniejszego oraz obowiązujących regulaminów;

d) sporządzanie preliminarza budżetowego Kasy, przedstawianie Radzie Kasy rocznych zamknięć rachunkowych, bilansów i sprawozdań Kasy;

e) postanawianie o nabyciu na licytacji nieruchomości obciążonych pożyczką Kasy i o ich sprzedaży;

f) kontrolowanie rachunkowości Kasy;

g) przyjmowanie pracowników na ustalone przez Radę Kasy stanowiska służbowe oraz zwalnianie pracowników;

h) przygotowywanie wniosków na posiedzenia Rady Kasy i wykonywanie jej uchwał, powziętych zgodnie z §§ 18 i 19 statutu:

i) powoływanie i odwoływanie stałego radcy prawnego (syndyka);

j) wytaczanie sporów prawnych i odstępowanie od nich;

k) ustalanie stopy procentowej zarówno od operacyj biernych, jak i czynnych;

l) przyjmowanie za zgodą Rady Kasy zapisów i darowizn;

m) wydatkowanie sum w ramach uchwalonego przez Radę Kasy budżetu;

n) załatwianie wszelkich innych czynności statutem Radzie Kasy lub innym jej organom wyraźnie nie zastrzeżonych.

Komisja Rewizyjna.

§ 24.

Gmina miasta Łodzi sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z pięciu członków oraz z trzech zastępców, wybieranych przez Radę Miejską miasta Łodzi na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Gminy miasta Łodzi.

Członkami Komisji Rewizyjnej nie mogą być członkowie Rady Dyrekcji i komisji Kasy ani też pracownicy Kasy.

Komisja Rewizyjna działa na podstawie regulaminu uchwalonego przez Radę Miejską miasta Łodzi według wzoru wydanego przez Związek Kas Oszczędności.

Członkowie Komisji Rewizyjnej wybierają przewodniczącego spośród swego grona.

W razie potrzeby Komisja Rewizyjna może powoływać rzeczoznawców, którzy biorą udział w pracach Komisji z głosem doradczym.

Koszty Komisji Rewizyjnej ponosi Gmina miasta Łodzi.

§ 25.

Posiedzenia Komisji Rewizyjnej zwołuje przewodniczący Komisji co najmniej raz na kwartał.

Obowiązkiem Komisji Rewizyjnej jest zbadanie rocznego sprawozdania z działalności Kasy oraz bilansu, rachunku zysków i strat Kasy, a ponadto dokonywanie rewizyj Kasy przynajmniej raz na kwartał. Komisja Rewizyjna może również przeprowadzać dorywcze rewizje Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów), celem sprawdzenia zgodności zasobu gotówki z księgami Kasy, stanu portfelu wekslowego oraz zasobu papierów wartościowych itd. W celu wykonania powyższych czynności, Komisja Rewizyjna może zażądać od Rady i Dyrekcji Kasy oraz kierownictwa oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) wszelkich potrzebnych wyjaśnień oraz badać akta, księgi i wszelkie urządzenia Kasy.

Ze swych czynności Komisja Rewizyjna przedkłada pisemne sprawozdanie Związkowi Kas Oszczędności, Wojewodzie Łódzkiemu i Zarządowi Miejskiemu w Łodzi, a odpisy tych sprawozdań przesyła do wiadomości Radzie i Dyrekcji Kasy. Do obowiązków Komisji Rewizyjnej należy również przedkładanie pisemnych wniosków Radzie Kasy o udzielenie lub nieudzielenie absolutorium Dyrekcji.

Uchwały Komisji Rewizyjnej zapadają zwyczajną większością głosów pełnej liczby jej członków. Do ważności uchwał niezbędna jest obecność co najmniej trzech członków Komisji Rewizyjnej.

Inne przepisy dotyczące członków organów i pracowników Kasy.

§ 26.

Członkami organów oraz stałym radcą prawnym (syndykiem) nie mogą być osoby pozostające z sobą w związku małżeńskim oraz w stosunkach pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej bez względu na stopień, a w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie. Stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa, określony w zdaniu poprzednim, nie może zachodzić również pomiędzy członkami Dyrekcji i pracownikami.

Członkowie organów i pracownicy Kasy nie mogą być bez zezwolenia Związku Kas Oszczędności członkami rad nadzorczych, zarządów, komisyj rewizyjnych i pracownikami innych zakładów i instytucyj kredytowych.

§ 27.

Członkowie organów i pracownicy Kasy nie mogą korzystać z bezpośredniego kredytu w Kasie. Przepis ten nie dotyczy zaliczek, jakie mogą pobierać pracownicy Kasy na poczet stałych uposażeń.

Osoby zadłużone w Kasie w razie wybrania ich do organów Kasy lub przyjęcia do Kasy w charakterze pracowników nie mogą korzystać z indywidualnych ulg przy spłacaniu tego zadłużenia.

Za bezpośredni kredyt uważać należy zobowiązania, wynikające z podpisów na wekslach, skryptach dłużnych lub na jakichkolwiek innych dokumentach.

§ 28.

Z każdego posiedzenia Rady Kasy, Dyrekcji oraz Komisji Rewizyjnej spisuje się protokół. Do protokołu wpisuje się nazwiska: przewodniczącego, piszącego protokół oraz wszystkich obecnych na posiedzeniu, porządek dzienny, zgłoszone wnioski i powzięte uchwały w dosłownym brzmieniu z podaniem liczby głosów „za“ i „przeciw“ oraz liczby wstrzymujących się od głosowania, a przy wyborach liczbę głosów oddanych na poszczególnych kandydatów oraz nazwiska członków odnośnego organu, którzy nie usprawiedliwili swej nieobecności.

Protokół ten powinien być najpóźniej na następnym posiedzeniu odczytany oraz podpisany przez przewodniczącego, piszącego protokół oraz co najmniej przez jednego członka odnośnego organu. Protokół z posiedzenia Komisji Rewizyjnej podpisują wszyscy członkowie obecni na posiedzeniu.

§ 29.

Członkowie organów Kasy i jej pracownicy jak również członkowie komisyj, są obowiązani do zachowania tajemnicy urzędowej i handlowej, w szczególności zaś do zachowania tajemnicy co do znajdujących w Kasie kont wkładów i depozytów.

§ 30.

Przepisy służbowe i dyscyplinarne dla członków Dyrekcji jak również dla prokurentów i inych pracowników Kasy wydaje Związek Kas Oszczędności, zaś przepisy uposażeniowe, ubezpieczeniowe i emerytalne uchwala Rada Kasy, a zatwierdza Związek Kas Oszczędności, o ile przepisy szczególne inaczej nie stanowią.

§ 31.

Spory pomiędzy organami Kasy rozstrzyga Związek Kas Oszczędności.

Spory między organami Kasy a organami ustrojowymi miasta Łodzi, wynikające ze statutowej działalności Kasy, rozstrzyga Władza Nadzorcza.

II. ZAKRES DZIAŁANIA KASY OSZCZĘDNOŚCI.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie — w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe !o-

kat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych, wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej;

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących, zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu;

8) dyskontowanie weksli, posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowanie, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych, wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia Władzy Nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem Władzy Nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego, oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

§ 34.

Pożyczki hipoteczne mogą być udzielane tylko do wysokości pierwszej połowy wartości sprzedażnej nieruchomości, przy czym w pierwszej połowie wartości sprzedażnej nieruchomości powinno się mieścić również zabezpieczenie odsetek dwuletnich i przynajmniej 10% sumy pożyczkowej, jako zabezpieczenie ewentualnych kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego oraz zaległych świadczeń publicznych, korzystających z pierwszeństwa hipotecznego. Pożyczki hipoteczne nie mogą być zabezpieczone na gmachach użyteczności publicznej, jak szkoły, szpitale itp.

Budynki nieruchomości obciążonej wpisem hipotecznym na rzecz Kasy powinny być przez cały obciążenia ubezpieczone od ognia w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych, bądź w innych publicznych zakładach ubezpieczeniowych lub w innych zakładach za zezwoleniem Ministra Skarbu.

§ 35.

Ogólna suma zadłużenia Gminy miasta Łodzi i innych związków samorządowych, przedsiębiorstw i zakładów komunalnych nie może przekraczać 20% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych, wykazanej w bilansie Kasy na ostatni dzień ubiegłego roku obrotowego. Udzielenie kredytu ponad 10% wkładów oszczędnościowych wymaga zezwolenia Związku Kas Oszczędności.

Za udzielenie kredytu uważać należy również wszelkie zobowiązania wynikające z żyr i poręczeń oraz z zakupu obligacyj emitowanych przez związki samorządowe.

§ 36.

Kasa obowiązana jest prowadzić rejestr imienny dłużników i poręczycieli z uwidocznieniem wysokości zaciągniętych zobowiązań.

§ 37.

W działalności kredytowej Kasa powinna stosować się do przepisów regulaminu, ustalonego przez Związek Kas Oszczędności, a zatwierdzonego przez Ministra Skarbu.

Przyjmowanie wkładów oszczędnościowych.

§ 38.

Kasa przyjmuje wkłady oszczędnościowe tylko w gotówce i tylko na takie wkłady wystawia książeczki oszczędnościowe. Książeczka oszczędnościowa stanowi dowód posiadania w Kasie wkładów oszczędnościowych w wysokości każdorazowego jej salda. Kasa Oszczędności przyjmuje wkłady osób fizycznych i prawnych na ich własny rachunek, bądź na rachunek osób trzecich.

Kasa nie jest obowiązana przyjmować na książeczkę oszczędnościową wpłat poniżej 1 zł. Kasie nie wolno przyjmo-

wać wkładów oszczędnościowych na jedną książeczkę oszczędnościową ponad najwyższą sumę, ustaloną przez Ministra Skarbu. Jeżeli wkład złożony na poszczególną książeczkę osiągnie najwyższą sumę, ustaloną przez Ministra Skarbu, wówczas może on być powiększony tylko przez dopisywanie odsetek.

Kasa nie może wystawiać książeczek oszczędnościowych z tytułu jakichkolwiek lokat, wpłacanych przez instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, oraz z tytułu kredytów zaciągniętych przez Kasę.

§ 39.

Książeczki oszczędnościowe mogą być wystawiane stosownie do żądania wkładcy na okaziciela lub na imiennie oznaczoną osobę.

Wkładca może zastrzec, że wypłata z książeczki oszczędnościowej ma być dokonana wyłącznie do rąk oznaczonej osoby lub pod określonymi warunkami. W takim przypadku Kasa Oszczędności powinna wpisać do książeczki oszczędnościowej wzmiankę o zastrzeżeniu, a treść zastrzeżenia do księgi zastrzeżeń.

Zastrzeżenia mogą pochodzić również od Kasy, przy czym na warunki te musi wkładca wyrazić zgodę.

§ 40.

Książeczki oszczędnościowe wystawia Kasa w sposób przepisany dla dokumentów, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich.

Książeczka powinna zawierać na pierwszej stronie firmę Kasy, numer otworzonego w Kasie rachunku i wzmiankę o ewentualnych zastrzeżeniach, a w książeczkach wystawionych na imiennie oznaczoną osobę także nazwisko i imię tej osoby. Książeczka powinna ponad to zawierać wyciąg ze statutu niniejszego, zawierający przepisy dotyczące wkładów oszczędnościowych. Wpłata i wypłata w książeczce oszczędnościowej powinna być stwierdzona podpisami kasjera (skarbnika) i osoby do tego upoważnionej.

Notatek lub zastrzeżeń osób prywatnych w książeczkach Kasa nie jest obowiązana uwzględniać, choćby nawet pochodziły od wkładcy lub osoby uprawnionej do podejmowania wkładu.

§ 41.

Kasa może zbierać wkłady oszczędnościowe poza lokalem Kasy przez osoby do tego upoważnione i potwierdzać ich przyjęcie w sposób, określony przez Związek Kas Oszczędności.

§ 42.

Kasa może organizować szkolne, robotnicze itp. kasy oszczędności i dla tych kas wystawiać specjalne książeczki oszczędnościowe. Tego rodzaju książeczki posiadają pełne prawa i przywileje książeczek oszczędnościowych.

Kasa może przyjmować wkłady o specjalnym przeznaczeniu (celowe), jak również wydawać znaczki oszczędnościowe oraz skarbonki oszczędnościowe.

§ 43.

Wpłaty mogą być uskutecznione również bez przedkładania książeczki oszczędnościowej. Tego rodzaju wpłaty wpisuje się do książeczki oszczędnościowej przy najbliższym jej przedstawieniu w Kasie.

§ 44.

Całkowita lub częściowa wypłata wkładu, nawet w przypadku egzekucji, może nastąpić tylko za przedstawieniem książeczki.

Każdej osobie, przedstawiającej do wypłaty książeczkę oszczędnościową, nie opatrzoną zastrzeżeniem, choćby książeczka wystawiona była na imiennie oznaczoną osobę, Kasa może wypłacić wkład i nie ma obowiązku badania legalności posiadania książeczki, o ile utrata książeczki nie została uprzednio zgłoszona w Kasie.

Wypłata wkładów z książeczki oszczędnościowej, opatrzonej zastrzeżeniem, powinna być dokonana zgodnie z treścią zastrzeżenia.

Całkowita lub częściowa wypłata przez Kasę wkładów, wykazanych w książeczce oszczędnościowej, może nastąpić również za poprzednim nadesłaniem Kasie książeczki, podaniem sposobu przekazania wypłaty oraz adresu wkładcy bądź osoby, na ręce której wypłata ma nastąpić i za wyraźnym wskazaniem, w jaki sposób i do czyich rąk książeczka ma być zwrócona, lub też czy ma zostać zatrzymana do rozporządzenia wkładcy. Wypłata może być dokonana w powyższy sposób na polecenie wkładcy do rąk osoby trzeciej tylko wtedy, jeżeli osoba ta odpowiednio do polecenia się wylegitymuje i jeżeli zastrzeżenie w księdze zastrzeżeń co do odnośnego wkładu wypłacie takiej się nie sprzeciwia. Wypłaty takiej dokonywa Kasa na ryzyko wkładcy.

Kasa upoważniona jest do potrącenia z wkładu poniesionych przez siebie kosztów pocztowych.

Przy wypłaceniu całego kapitału wraz z odsetkami Kasa książeczkę oszczędnościową zatrzymuje i unieważnia.

§ 45.

Wysokość obowiązującej stopy procentowej od wkładów podaje Kasa do publicznej wiadomości w sposób, przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 10 niniejszego statutu).

§ 46.

Odsetki od wkładów oszczędnościowych dolicza się do wkładów co pół roku. Przy likwidacji wkładu wypłaca się odsetki bieżące. Bieg odsetek rozpoczyna się od następnego dnia powszedniego po dniu wpłaty i biegnie do ostatniego dnia powszedniego, poprzedzającego dzień wypłaty. Kasa może w drodze udzielania premii lub nagród wyróżniać pewne kategorie książeczek oszczędnościowych, na warunkach ustalonych przez Związek Kas Oszczędności, a zatwierdzonych przez Ministra Skarbu.

§ 47.

O zniszczeniu lub utraceniu książeczki oszczędnościowej powinien jej właściciel zgłosić pisemnie lub ustnie bezpośrednio w Kasie bądź w jej oddziale lub zbiornicy, skąd mu książeczkę wydano.

Zgłoszenie właściciela książeczki oszczędnościowej w Kasie o jej zniszczeniu lub utraceniu ma ten skutek, że Kasa obowiązana jest wstrzymać wszelkie wypłaty z takiej książeczki. Obowiązek ten wygasa po upływie jednego miesiąca od dnia zgłoszenia, jeżeli zgłaszający nie przedstawi w ciągu tego terminu dowodu sądowego o wszczęciu postępowania umarzającego.

Wydanie duplikatu oraz wypłata wkładu lub odsetek po upływie 6-ciu miesięcy od zgłoszenia, a przed uznaniem książeczki za nieważną, nastąpić może na odpowiedzialność Kasy

tylko do rąk tej osoby, która jest uprawniona do rozporządzania wkładem.

Umorzenie zniszczonej lub utraconej książeczki oszczędnościowej, z wyjątkiem książeczek wystawionych na imiennie oznaczoną osobę z zastrzeżeniem odbioru wkładu dla osób imiennie oznaczonych oraz książeczek do sumy 50 złotych, następuje trybem przewidzianym dla unieważnienia utraconych tytułów na okaziciela.

§ 48.

Przepisy § 47 statutu niniejszego nie mają zastosowania do książeczek oszczędnościowych, wystawionych na imiennie oznaczoną osobę, z zastrzeżeniem odbioru wkładu dla osób imiennie oznaczonych.

O zniszczeniu lub utraceniu takiej książeczki powinien jej właściciel zgłosić pisemnie w Kasie lub jej oddziale bądź zbiornicy, skąd mu książeczkę wydano, oraz ogłosić o tym w Dzienniku Urzędowym Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Po upływie miesiąca od dnia ogłoszenia Kasa może wydać nową książeczkę oszczędnościową, na którą przenosi się saldo książeczki zniszczonej lub utraconej.

§ 49.

Wkłady na książeczki oszczędnościowe mają charakter lokat z bezpieczeństwem prawnym (pupilarnym).

Książeczki oszczędnościowe mogą być przyjmowane na kaucje i wadia, wymagane z jakiegokolwiek tytułu przez władze, urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe i komunalne oraz monopole państwowe, na równi z kaucjami i wadiami, składanymi w gotówce.

Na książeczki oszczędnościowe mogą być składane depozyty sądowe, wkłady sieroce, wkłady osób pozostających pod opieką i kuratelą.

Wkłady na książeczki oszczędnościowe wolne są od zajęcia do wysokości 2.500 złotych.

§ 50.

Do umownego przeniesienia własności książeczki oszczędnościowej na inną osobę konieczne jest jej wręczenie. Okaziciel książeczki oszczędnościowej, chociażby książeczka wystawiona była na imiennie oznaczoną osobę, będzie uważany za jej właściciela, o ile książeczka nie jest opatrzona zastrzeżeniem.

§ 51.

Kasie przysługuje prawo wypowiadania wkładów.

Wypowiedzenie wkładu poszczególnemu wkładcy może być dokonane ustnie z zaznaczeniem tego w książeczce oszczędnościowej lub przez zawiadomienie pisemne.

Wypowiedzenie wkładów może nastąpić także przez podanie do wiadomości publicznej w sposób przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 10 statutu).

Wkłady wypowiedziane, o ile nie zostaną podniesione przez wkładców w terminie oznaczonym w zawiadomieniu lub ogłoszeniu, mogą być złożone do depozytu sądowego.

Od wkładów wypowiedzianych Kasa z upływem terminu wypowiedzenia nie ma obowiązku płacić lub doliczać dalszych odsetek.

§ 52.

Kasa może odmówić przyjęcia wkładu w następujących przypadkach:

a) gdy zgłaszane przez wkładcę warunki Kasa uzna za niedogodne dla siebie;

b) gdy wkładca nadużył zaufania Kasy;

c) gdy Kasa stoi przed likwidacją.

§ 53.

Niepodjęte wkłady na książeczki oszczędnościowe oraz dopisane do nich odsetki przedawniają się z upływem 20 lat od dnia, w którym nastąpiła ostatnia wpłata lub wypłata.

Przedawnione wkłady przelewa Kasa na fundusz zasobowy.

§ 54.

Kasa powinna umieszczać w papierach państwowych lub przez państwo gwarantowanych taką część sumy wkładów oszczędnościowych, aby wartość imienna tych papierów wartościowych odpowiadała co najmniej 5% tej sumy. Od obowiązku tego zwolniona jest Kasa, jeśli jej wkłady oszczędnościowe nie przekraczają sumy 200.000 zł.

III. MAJĄTEK I FUNDUSZE KASY.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Gminy miasta Łodzi i jest osobno administrowany.

§ 56.

Kasa powinna tworzyć następujące fundusze:

a) fundusz zasobowy,

b) fundusz wyrównawczy,

c) fundusz amortyzacyjny nieruchomości.

§ 57.

Fundusz zasobowy tworzy się z corocznych czystych zysków na pokrycie strat bilansowych Kasy. Powinien on wynosić co najmniej 10% sumy wkładów oszczędnościowych i innych zobowiązań Kasy z końca roku obrotowego, nie wliczając w tę sumę zobowiązań z tytułu redyskonta.

Fundusz zasobowy Kasy powinien być w 50% swej wysokości bądź nadwyżki ponad lokatę w nieruchomościach umieszczony w polskich państwowych papierach procentowych lub papierach przez państwo gwarantowanych. W razie zamiaru nabycia lub budowy własnego gmachu lub potrzeby upłynnienia zasobów Kasa może papiery wartościowe stanowiące lokatę funduszu zasobowego zbyć lub zastawić na podstawie uchwały Rady Kasy, zatwierdzonej przez Związek Kas Oszczędności.

Nabycie lub budowa nieruchomości dla własnego użytku może nastąpić tylko z funduszów zasobowych i funduszów o szczególnym przeznaczeniu na podstawie uchwały Rady Kasy i za zezwoleniem Władzy Nadzorczej.

§ 58.

Fundusz wyrównawczy przeznaczony na pokrycie strat kursowych na papierach wartościowych powinna Kasa tworzyć z osiągniętych na papierach zwyżek kursowych oraz z sum przeznaczonych na ten cel przy podziale czystego zysku.

§ 59.

Fundusz amortyzacyjny nieruchomości obowiązana jest Kasa tworzyć przez coroczne odpisy na amortyzację nieruchomości Kasy. Fundusz ten ma na celu gromadzenie rezerwy wyrównawczej, wyrażającej obniżenie wartości nieruchomości na skutek zużycia przy równoczesnym pozostawieniu po stronie czynnej bilansu pełnej wartości nabycia nieruchomości.

Odpisom na fundusz amortyzacyjny podlegają również nieruchomości nabyte przez Kasę w poszukiwaniu własnych pretensyj.

Za podstawę obliczenia wartości amortyzacji należy przyjąć wartość nabycia danego obiektu majątkowego, powiększoną o kwotę nakładów kapitałowych (kapitalnych remontów).

§ 60.

Fundusz emerytalny powinien być osobno administrowany oraz lokowany bądź w papierach wartościowych, posiadających zgodnie z przepisami prawa bezpieczeństwo prawne (pupilarne), bądź w nieruchomościach przynoszących dochód.

IV. RACHUNKOWOŚĆ.

§ 61.

Rokiem obrotowym Kasy jest rok kalendarzowy.

Kasa prowadzi rachunkowość według zasad stosowanych przez przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego składania rachunków oraz zgodnie z instrukcją Związku Kas Oszczędności.

§ 62.

Najpóźniej w ciągu 3 miesięcy po upływie roku obrotowego Dyrekcja Kasy powinna złożyć Radzie Kasy sprawozdanie z działalności za rok ubiegły wraz z bilansem i rachunkiem zysków i strat, zbadane przez Komisję Rewizyjną. Rada Kasy powinna powziąć uchwałę najpóźniej w ciągu jednego miesiąca od daty ich otrzymania, po czym Dyrekcja powinna przesłać je Związkowi Kas Oszczędności do zbadania oraz Zarządowi Miejskiemu w Łodzi i Wojewodzie Łódzkiemu do wiadomości.

Najpóźniej do dnia 1 czerwca każdego roku Dyrekcja Kasy powinna podać do wiadomości publicznej bilans i rachunek zysków i strat w sposób przepisany dla ogłoszeń Kasy i przez zamieszczenie w organie prasowym Związku Kas Oszczędności.

§ 63.

Szczegółowy sposób sporządzania rocznego zamknięcia rachunków określa instrukcja bilansowa, wydana przez Związek Kas Oszczędności.

§ 64.

O przeznaczeniu czystych zysków i o sposobie ich podziału stanowi Rada Kasy, stosując przepisy art. 44 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860).

Władza nadzorcza może w wyjątkowych okolicznościach zakazać użycia części zysków na cele publiczne i polecić przelanie ich na dalsze powiększenie funduszu zasobowego.

§ 65.

Księgi i kartoteki wkładów oszczędnościowych powinny być przechowywane przez lat trzydzieści, inne zaś księgi, kartoteki, listy otrzymane, odpisy listów wysłanych, pisma, dotyczące zapisów, oraz spłacone książeczki oszczędnościowe — przez lat dziesięć. Przy księgach i kartotekach terminy te liczy się od końca roku kalendarzowego, w którym został uskuteczniony ostatni zapis do księgi lub kartoteki.

V. SZCZEGÓLNE UPRAWNIENIA KASY.

§ 66.

Kasa wolna jest:

1) od państwowych podatków: dochodowego, od darowizn i przemysłowego;

2) od dodatków komunalnych do powyższych podatków;

3) od opłat stemplowych:

a) od podań, wnoszonych tak przez Kasę Oszczędności, jak i przez zakłady zastawnicze (lombardy),

b) od pism, sporządzanych celem połączenia kas oszczędności, przewidzianego w dziale VIII rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności;

4) od podatku od kapitałów i rent od przychodów od wszelkiego rodzaju lokat pieniężnych Kasy Oszczędności, umieszczonych w innych instytucjach finansowych.

Przychody od wkładów na książeczki oszczędnościowe są wolne od podatku od kapitałów i rent do kwoty, której wysokość określi Minister Skarbu.

Wpisy w książeczkach oszczędnościowych oraz wszelkiego rodzaju zaświadczenia o złożeniu lub zwrocie wkładów, wydawane przez Kasę Oszczędności, jak również wszelkie pokwitowania z odbioru wkładów oszczędnościowych, wystawiane przez wkładców, oraz upoważnienia do odbioru wkładów oszczędnościowych — są wolne od opłaty stemplowej.

Obligi, stwierdzające pożyczkę, udzieloną przez Kasę Oszczędności, podlegają opłacie stemplowej w wysokości 0,3% sumy zobowiązania.

§ 67.

Należności pieniężne Kasy Oszczędności w sumie nieprzekraczającej 1.000 złotych mogą być ściągane w trybie administracyjnym. Przepis ten ma zastosowanie do poszczególnych obligów, bez względu na ogólne zadłużenie dłużnika.

Tytuł wykonawczy dla tych należności stanowią wykazy zaległości z ksiąg handlowych, wystawione przez Kasę i zaopatrzone stwierdzeniem, że pretensja prawnie dojrzała do egzekucji.

§ 68.

Dokumenty, wystawione przez Kasę Oszczędności zaopatrzone podpisami i pieczęcią zgodnie z § 22 niniejszego statutu, są dokumentami publicznymi.

VI. LIKWIDACJA KASY.

§ 69.

Likwidacja Kasy Oszczędności może nastąpić:

1) na skutek uchwały Rady Miejskiej miasta Łodzi, zatwierdzonej przez Władzę Nadzorczą,

2) z mocy zarządzenia Władzy Nadzorczej.

§ 70.

Likwidację Kasy przeprowadza się na podstawie przepisów art. 55 — 65 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 roku o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz przepisów §§ 39 — 43 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 roku o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

VII. WŁADZA NADZORCZA.

§ 71.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 roku, wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410) bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

Kasa powinna zwracać się do Władzy Nadzorczej jak również do Ministra Skarbu za pośrednictwem Związku Kas Oszczędności.

W celu wykonywania bezpośredniego nadzoru nad działalnością Kasy Władza Nadzorcza może mianować na koszt Kasy Komisarza Rządowego i jego zastępcę, określając zarazem jego prawa i obowiązki oraz wysokość jego wynagrodzenia.

§ 72.

W razie stwierdzenia, że działalność Kasy sprzeczna jest z prawem lub statutem, bądź jest szkodliwa dla interesu publicznego, Władza Nadzorcza może zawiesić w czynnościach lub rozwiązać organa Kasy, jak również zawiesić w czynnościach poszczególnych członków organów Kasy. Rozwiązanie Rady Kasy powoduje rozwiązanie komisyj wybranych przez Radę.

Władza Nadzorcza mianuje w miejsce zawieszonych w czynnościach lub rozwiązanych organów Kasy Tymczasowy Zarząd na koszt Kasy lub Gminy miasta Łodzi. Tymczasowy Zarząd w zakresie powierzonych mu czynności wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki Rady i Dyrekcji Kasy. Wybór nowych organów Kasy powinien nastąpić najpóźniej w ciągu jednego roku od czasu ustanowienia Tymczasowego Zarządu.

Władza Nadzorcza może uchylać lub zawieszać uchwały i zarządzenia organów Kasy, naruszając prawo lub statut albo szkodliwe dla interesu publicznego lub interesu Kasy.

VIII. PRZEPISY KOŃCOWE.

§ 73.

Statut niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia pełnej jego osnowy lub też wyciągu z tegoż statutu w myśl § 8 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 roku (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173) w Dzienniku Urzędowym Zarządu Miejskiego w Łodzi oraz w organie Związku Kas Oszczędności — czasopiśmie „Oszczędność".

O ile oba ogłoszenia ukażą się w różnych terminach, — statut wchodzi w życie z dniem wcześniejszego ogłoszenia.

§ 74.

Wszelkie zmiany statutu niniejszego podlegają zatwierdzeniu przez Władzę Nadzorczą.

Tymczasowy Prezydent Miasta
(—) Mikołaj Godlewski.
Członek Rady K. K. O. m. Łodzi
(—) Stanisław Pawłowski.

STATUT
KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU SANDOMIERSKIEGO W SANDOMIERZU,

uchwalony przez Radę Powiatową w Sandomierzu w dniu 27 sierpnia 1937 r., zatwierdzony decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 1 grudnia 1937 r. Nr 57/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut, figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

I. ORGANIZACJA KASY.

A.

Firma, siedziba, terytorialny zakres działania, cel Kasy, odpowiedzialność związku założycielskiego za zobowiązania Kasy oraz przepisy ogólne.

§ 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Sandomierskiego w Sandomierzu, założona pod powyższą firmą przez Sandomierski Powiatowy Związek Samorządowy w roku 1928, a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod tą samą nazwą na zasadzie statutu, zatwierdzonego przez Wojewodę Kieleckiego z dn. 14. września 1928 r. za L. Sm. 2037/2/28 a opublikowanego w Kieleckim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 14. XII.1928 Nr 28

W dalszym ciągu statutu niniejszego Komunalna Kasa

Oszczędności powiatu Sandomierskiego w Sandomierzu zwana będzie „Kasą Oszczędności“ lub „Kasą“.

Kasa może używać skrótu K. K. O.

§ 2.

Kasa, zorganizowana na zasadach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173), posiada osobowość prawną charakteru publiczno - prawnego odrębną od osobowości prawnej Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 4.

Na podstawie uchwały Rady Powiatowej i za zezwoleniem władzy nadzorczej Kasa może otwierać oddziały, zbiornice, kantory wymiany i zakłady zastawnicze (lombardy).

§ 5.

Siedzibą Kasy jest m. Sandomierz.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej herb województwa kieleckiego.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

Do czasu ustalenia herbu województwa, Kasa używa pieczęci bez herbu.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Sandomierski Powiatowy Związek Samorządowy, jako Związek założycielski Kasy, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 60.000 zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

§ 11.

Językiem urzędowym w Kasie jest język polski.

§ 12.

Kasa jest członkiem Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, który w dalszym ciągu niniejszego statutu nazywany będzie Związkiem Kas Oszczędności.

B.

Organa Kasy i ich kompetencje.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy, jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy, jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna, jako organ kontrolujący.

Rada Kasy.

§ 14.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym, składającym się z przewodniczącego i sześciu członków, wybieranych na lat 3 przez Radę Powiatową.

Równocześnie z wyborem członków Rady, Rada Powiatowa wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

Tak członkowie Rady, jak i ich zastępcy, powinni być wybrani w połowie spośród osób należących do organów ustrojowych Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego, a w połowie spośród osób do organów ustrojowych Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego nie wchodzących. Członkami Rady Kasy nie mogą być pracownicy Kasy.

Ustępujący członkowie Rady pełnią swe funkcje do chwili wyboru nowej Rady.

Zastępcy wchodzą w skład Rady tylko w przypadku przedwczesnego ustąpienia, zawieszenia w czynności, bądź utraty mandatu przez członków Rady i to na pozostały czasokres urzędowania Rady.

Przewodniczącym Rady jest z urzędu przewodniczący Wydziału Powiatowego lub jego urzędowy zastępca. Przewodniczący Rady nie bierze udziału w głosowaniu. Rozstrzyga on w razie równości głosów.

Przewodniczący oraz członkowie Rady Kasy pełnią swe funcje bezpłatnie. Przysługują im jednak diety za udział w protokołowanych posiedzeniach, o ile nie stoją temu na przeszkodzie przepisy specjalne, oraz zwrot kosztów podróży w wysokości, uchwalonej przez Radę Kasy, w myśl zasad ustalonych przez Związek Kas Oszczędności.

§ 15.

Posiedzenia Rady Kasy zwołuje przewodniczący Rady co najmniej raz na kwartał.

Rada Kasy musi być ponadto zwołana na żądanie Władzy Nadzorczej, Związku Kas Oszczędności, Komisji Rewizyjnej, Dyrekcji Kasy bądź też na pisemny wniosek co najmniej jednej trzeciej członków Rady z podaniem spraw, które mają być przedmiotem obrad.

Zwołanie Rady Kasy, poza przypadkami nagłymi, nastąpić powinno co najmniej na siedem dni przed terminem posiedzenia za pomocą pisemnego zawiadomienia z podaniem porządku obrad lub też w drodze ustnego zawiadomienia na posiedzeniu poprzednim.

Zawiadomienie pisemne powinno być doręczone za potwierdzeniem odbioru, zawiadomienie ustne powinno być stwierdzone protokolarnie.

§ 16.

Członkowie Rady Kasy obowiązani są uczęszczać regularnie na posiedzenia Rady Kasy. Członek, który bez usprawiedliwienia opuścił 3 kolejne posiedzenia Rady Kasy, może być pozbawiony mandatu na mocy uchwały Rady Powiatowej na wniosek Rady Kasy.

Członkowie Rady Kasy ulegają z samego prawa zawieszeniu w czynnościach w tych samych przypadkach i z tymi samymi skutkami co członkowie Rady Powiatowej.

§ 17.

Rada Kasy wyraża wolę swoją w formie uchwał.

Uchwałom Rady Kasy zastrzega się:

a) wybór i odwołanie członków Dyrekcji i ustalanie dla nich wynagrodzeń;

b) wybór delegata (delegatów) na walne zgromadzenie Związku Kas Oszczędności;

c) wybór komisji kredytowej i innych komisyj;

d) ustanawianie regulaminów dla czynności własnych oraz regulaminów dla komisyj i Dyrekcji;

e) ustalanie ogólnych zasad i wytycznych co do sposobu administrowania majątkiem Kasy;

f) decyzje o nabywaniu, budowie i sprzedaży realności dla własnego użytku;

g) występowanie z wnioskiem do organów ustrojowych Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego w sprawie otwierania oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz ustanawianie dla nich regulaminów;

h) zatwierdzanie preliminarzy budżetowych Kasy oraz zezwalanie na wydatki budżetem nieobjęte;

i) zatwierdzanie sprawozdań Dyrekcji, rocznych zamknięć rachunkowych, bilansów oraz r-ków zysków i strat i udzielanie Dyrekcji absolutorium;

j) postanawianie na wniosek Dyrekcji o zaciąganiu przez Kasę pożyczek;

k) postanawianie w granicach obowiązujących przepisów o rozdziale zysków, powstałych z obrotów Kasy, oraz o sposobie pokrycia strat;

l) powoływanie i odwoływanie na wniosek Dyrekcji prokurentów i pełnomocników Kasy;

m) ustalanie na wniosek Dyrekcji rodzaju i ilości stanowisk służbowych w administracji Kasy;

n) ustanawianie przepisów uposażeniowych, emerytalnych oraz przepisów, dotyczących innych rodzajów ubezpieczeń dla członków Dyrekcji stale zatrudnionych w Kasie, prokurentów i innych pracowników Kasy;

o) wystąpienie do organów ustrojowych Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego z wnioskiem o likwidację lub połączenie Kasy;

p) projektowanie zmian statutu Kasy.

§ 18.

Uchwały Rady Kasy zapadają większością głosów członków obecnych na posiedzeniu. Rada Kasy zdolna jest do powzięcia uchwał oraz do przeprowadzenia wyborów, jeżeli na posiedzeniu jest obecna co najmniej połowa statutowej liczby członków Rady poza przewodniczącym.

W sprawach:

a) zbycia nieruchomości nabytych dla własnego użytku,

b) zaciągnięcia pożyczki,

c) wniosków o otwarcie oddziałów i zbiornic, jak również o zorganizowanie zakładów zastawniczych (lombardów),

d) wyboru i odwołania członków Dyrekcji i komisyj Kasy,

e) uchwalania projektów zmian statutu,

f) wniosków, dotyczących połączenia i likwidacji Kasy,

Rada Kasy może powziąć uchwałę zwykłą większością głosów, jeżeli na posiedzeniu jest obecnych co najmniej 2/3 liczby członków Rady.

O ile na posiedzeniu nie można powziąć uchwały z powodu braku wymaganej liczby obecnych, Rada Kasy na następnym posiedzeniu z tym samym porządkiem dziennym zdolna jest do powzięcia uchwał w obecności co najmniej połowy statutowej liczby członków Rady poza przewodniczącym.

§ 19.

Głosowanie jest jawne. Na żądanie dwóch obecnych członków Rady przewodniczący zarządza głosowanie imienne lub tajne. Przy wyborach oraz w sprawach personalnych głosowanie jest tajne.

Przewodniczącemu Rady Kasy służy prawo sprzeciwu i wstrzymania wykonania uchwał Rady Kasy, naruszających prawo albo statut lub szkodliwych dla interesu publicznego albo interesu Kasy — z obowiązkiem zwócenia się w ciągu 3 dni o decyzję do Związku Kas Oszczędności.

Dyrekcja Kasy.

§ 20.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym ,składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz 1 członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje, przewidziane w § 10. ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez Władzę Nadzorczą.

Wybór dyrektora zarządzającego i jego zastępcy następuje spośród kandydatów uprzednio pozytywnie zaopiniowanych przez Związek Kas Oszczędności.

Członka Dyrekcji, nie zatrudnionego stale w Kasie, wybiera Rada Kasy na lat trzy. Nie pobiera on stałego wynagrodzenia, lecz przysługuje mu prawo do diet za udział w protokołowanych posiedzeniach Dyrekcji, Rady i komisyj Kasy.

Członkami Dyrekcji nie mogą być osoby należące do Rady Kasy, organów ustrojowych Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego, urzędnicy i pracownicy władz administracji ogólnej, ani też pracownicy Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego lub Związku Kas Oszczędności.

Członkowie Dyrekcji uczestniczą w posiedzeniach Rady Kasy, lecz nie biorą udziału w głosowaniu.

§ 21.

Dyrektor zarządzający sprawuje kierownictwo bieżących czynności Kasy Oszczędności; jest on przewodniczącym Dyrekcji i zwierzchnikiem służbowym wszystkich pracowników Kasy oraz reprezentuje Kasę wobec wszystkich władz, urzędów, instytucyj i osób.

Dyrektorowi zarządzającemu służy prawo sprzeciwu i wstrzymania wykonania uchwał lub zarządzeń Dyrekcji Kasy z obowiązkiem zwrócenia się w ciągu 3 dni do Związku Kas Oszczędności o decyzję.

Zastępca dyrektora zarządzającego wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki dyrektora zarządzającego w zakresie wymienionym w ust. 1. § niniejszego tylko w razie jego nieobecności bądź w sprawach, zleconych przez dyrektora zarządzającego.

Bliższy podział funkcji pomiędzy członkami Dyrekcji stale zatrudnionymi w Kasie ustala ragulamin, uchwalony przez Dyrekcję, a zatwierdzony przez Radę Kasy.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby, wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby, upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach ,określonych w § 21. ust. 3. statutu niniejszego.

§ 23.

Do zakresu działania Dyrekcji należy:

a) zarządzanie majątkiem i sprawami Kasy według zasad statutu niniejszego;

b) kierownictwo administracją Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów);

c) udzielanie kredytów zgodnie z postanowieniami statutu niniejszego oraz obowiązujących regulaminów;

d) sporządzanie preliminarza budżetowego Kasy, przedstawianie Radzie Kasy rocznych zamknięć rachunkowych, bilansów i sprawozdań Kasy;

e) postanawianie o nabyciu na licytacji nieruchomości obciążonych pożyczką Kasy i o ich sprzedaży;

f) kontrolowanie rachunkowości Kasy;

g) przyjmowanie pracowników na ustalone przez Radę Kasy stanowiska służbowe oraz zwalnianie pracowników;

h) przygotowywanie wniosków na posiedzenia Rady Kasy i wykonywanie jej uchwał, powziętych zgodnie z § 18 i 19 statutu;

i) powoływanie i odwoływanie stałego radcy prawnego (syndyka);

j) wytaczanie sporów prawnych i odstępowanie od nich;

k) ustalanie stopy procentowej zarówno od operacyj biernych jak i czynnych;

l) przyjmowanie za zgodą Rady Kasy zapisów i darowizn;

m) wydatkowanie sum w ramach uchwalonego przez Radę Kasy budżetu;

n) załatwianie wszelkich innych czynności statutem Ra- Radzie Kasy lub innym jej organom wyraźnie nie zastrzeżonych.

Komisja Rewizyjna.

§ 24.

Sandomierski Powiatowy Związek Samorządowy sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z trzech zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

Członkami Komisji Rewizyjnej nie mogą być członkowie Rady, Dyrekcji i komisji Kasy, ani też pracownicy Kasy.

Komisja Rewizyjna działa na podstawie regulaminu, uchwalonego przez Radę Powiatową według wzoru, wydanego przez Związek Kas Oszczędności.

Członkowie Komisji Rewizyjnej wybierają przewodniczącego spośród swego grona.

W razie potrzeby Komisja Rewizyjna może powoływać rzeczoznawców, którzy biorą udział w pracach Komisji z głosem doradczym.

Koszty Komisji Rewizyjnej ponosi Sandomierski Powiatowy Związek Samorządowy.

§ 25.

Posiedzenia Komisji Rewizyjnej zwołuje przewodniczący Komisji co najmniej raz na kwartał.

Obowiązkiem Komisji Rewizyjnej jest zbadanie rocznego sprawozdania z działalności Kasy oraz bilansu, rachunku zysków i strat Kasy, a ponadto dokonywanie rewizyj Kasy przynajmniej raz na kwartał. Komisja Rewizyjna może również przeprowadzać dorywcze rewizje Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów), celem sprawdzenia zgodności zasobu gotówki z księgami Kasy, stanu portfelu wekslowego oraz zasobu papierów wartościowych itd. W celu wykonania powyższych czynności, Komisja Rewizyjna może żądać od Rady i Dyrekcji Kasy oraz kierownictwa oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) wszelkich potrzebnych wyjaśnień oraz badać akta, księgi i wszelkie urządzenia Kasy.

Ze swych czynności Komisja Rewizyjna przedkłada pisemne sprawozdanie Związkowi Kas Oszczędności, Wojewodzie Kieleckiemu, Wydziałowi Powiatowemu, a odpisy tych sprawozdań przesyła do wiadomości Radzie i Dyrekcji Kasy. Do obowiązków Komisji Rewizyjnej należy również przedkładanie pisemnych wniosków Radzie Kasy o udzielenie lub nie udzielenie absolutorium Dyrekcji.

Uchwały Komisji Rewizyjnej zapadają zwyczajną większością głosów pełnej liczby jej członków. Do ważności uchwał niezbędną jest obecność co najmniej dwóch członków Komisji Rewizyjnej.

Inne przepisy dotyczące członków organów i pracowników Kasy.

§ 26.

Członkami organów oraz stałym radcą prawnym (syndykiem) nie mogą być osoby pozostające z sobą w związku małżeńskim oraz w stosunkach pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej bez względu na stopień, a w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie. Stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa, określony w zdaniu poprzednim nie może zachodzić również pomiędzy członkami Dyrekcji i pracownikami.

Członkowie organów i pracownicy Kasy nie mogą być bez zezwolenia Związku Kas Oszczędności członkami rad nadzorczych, zarządów, komisyj rewizyjnych i pracownikami innych zakładów i instytucyj kredytowych.

§ 27.

Członkowie organów i pracownicy Kasy nie mogą korzystać z bezpośredniego kredytu w Kasie. Przepis ten nie dotyczy zaliczek, jakie mogą pobierać pracownicy Kasy na poczet stałych uposażeń.

Osoby zadłużone w Kasie w razie wybrania ich do organów Kasy lub przyjęcia do Kasy w charakterze pracowników nie mogą korzystać z indywidualnych ulg przy spłacaniu tego zadłużenia.

Za bezpośredni kredyt uważać należy zobowiązania, wynikające z podpisów na wekslach, skryptach dłużnych lub na jakichkolwiek innych dokumentach.

§ 28.

Z każdego posiedzenia Rady Kasy, Dyrekcji oraz Komisji Rewizyjnej spisuje się protokół. Do protokołu wpisuje się nazwiska: przewodniczącego, piszącego protokół oraz wszystkich obecnych na posiedzeniu, porządek dzienny, zgłoszone wnioski i powzięte uchwały w dosłownym brzmieniu z podaniem liczby głosów „za" i „przeciw" oraz liczby wstrzymujących się od głosowania, a przy wyborach liczbę głosów, oddanych na poszczególnych kandydatów oraz nazwiska członków odnośnego organu, którzy nie usprawiedliwili swej nieobecności na posiedzeniu.

Protokół ten powinien być najpóźniej na następnym posiedzeniu odczytany, oraz podpisany przez przewodniczącego, piszącego protokół oraz co najmniej przez jednego członka odnośnego organu. Protokół z posiedzenia Komisji Rewizyjnej podpisują wszyscy członkowie obecni na posiedzeniu.

§ 29.

Członkowie organów Kasy i jej pracownicy, jak również członkowie komisyj są obowiązani do zachowania tajemnicy urzędowej i handlowej, w szczególności zaś do zachowania tajemnicy co do znajdujących się w Kasie kont wkładów i depozytów.

§ 30.

Przepisy służbowe i dyscyplinarne dla członków Dyrekcji, jak również dla prokurentów i innych pracowników Kasy wydaje Związek Kas Oszczędności, zaś przepisy uposażeniowe, ubezpieczeniowe i emerytalne uchwala Rada Kasy, a zatwierdza Związek Kas Oszczędności, o ile przepisy szczególne inaczej nie stanowią.

§ 31.

Spory pomiędzy organami Kasy rozstrzyga Związek Kas Oszczędności.

Spory między organami Kasy, a organami ustrojowymi Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego, wynikające ze statutowej działalności Kasy, rozstrzyga Władza Nadzorcza.

II. ZAKRES DZIAŁALNOŚCI KASY OSZCZĘDNOŚCI.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy;

1) przyjmowanie — w ramach przepisów, zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek, udzielonych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych, wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności,

b) papierów wartościowych, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej;

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących, zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu;

8) dyskontowanie weksli, posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowanie, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych, wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie za zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia Władzy Nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności, oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem władzy Nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchmości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w ktrych komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

§ 34.

Pożyczki hipoteczne mogą być udzielane tylko do wysokości pierwszej połowy wartości sprzedażnej nieruchomości, przy czym w pierwszej połowie wartości sprzedażnej nieruchomości powinno się mieścić również zabezpieczenie odsetek dwuletnich i przynajmniej 10% sumy pożyczkowej, jako zabezpieczenie ewentualnych kosztów postępowania sądowego i egzekucyjnego oraz zaległych świadczeń publicznych, korzystających z pierwszeństwa hipotecznego. Pożyczki hipoteczne nie mogą być zabezpieczone na gmachach użyteczności publicznej, jak szkoły, szpitale itp.

Budynki nieruchomości obciążonej wpisem hipotecznym na rzecz Kasy powinny być przez cały czas obciążenia ubezpieczone od ognia w Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych, bądź w innych publicznych zakładach ubezpieczeniowych lub w innych zakładach za zezwoleniem Ministra Skarbu.

§ 35.

Ogólna suma zadłużenia Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego i innych związków samorządowych, przedsiębiorstw i zakładów komunalnych nie może przekraczać 20% ogólnej sumy wkładów oszczędnościowych, wykazanej w bilansie Kasy na ostatni dzień ubiegłego roku obrotowego. Udzielenie kredytu ponad 10% wkładów oszczędnościowych wymaga zezwolenia Związku Kas Oszczędności.

Za udzielenie kredytu uważać należy również wszelkie zobowiązania, wynikające z żyr i poręczeń oraz z zakupu obligacyj emitowanych przez związki samorządowe.

§ 36.

Kasa obowiązana jest prowadzić rejestr imienny dłużników i poręczycieli z uwidocznieniem wysokości zaciągniętych zobowiązań.

§ 37.

W działalności kredytowej Kasa powinna stosować się do przepisów regulaminu, ustalonego przez Związek Kas Oszczędności, a zatwierdzonego przez Ministra Skarbu.

Przyjmowanie wkładów oszczędnościowych.

§ 38.

Kasa przyjmuje wkłady oszczędnościowe tylko w gotówce i tylko na takie wkłady wystawia książeczki oszczędnościowe. Książeczka oszczędnościowa stanowi dowód posiadania w Kasie wkładów oszczędnościowych w wysokości każdorazowego jej salda. Kasa Oszczędności przyjmuje wkłady osób fizycznych i prawnych na ich własny rachunek bądź na rachunek osób trzecich.

Kasa nie jest obowiązana przyjmować na książeczkę oszczędnościową wpłat poniżej 1 zł. Kasie nie wolno przyjmować wkładów oszczędnościowych na jedną książeczkę oszczędnościową ponad najwyższą sumę, ustaloną przez Ministra Skarbu. Jeżeli wkład złożony na poszczególną książeczkę osiągnie najwyższą sumę, ustaloną przez Ministra Skarbu, wówczas może on być powiększany tylko przez dopisywanie odsetek.

Kasa nie może wystawiać książeczek oszczędnościowych z tytułu jakichkolwiek lokat, wpłacanych przez instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, oraz z tytułu kredytów zaciągniętych przez Kasę.

§ 39.

Książeczki oszczędnościowe mogą być wystawiane stosownie do żądania wkładcy na okaziciela lub na imiennie oznaczoną osobę.

Wkładca może zastrzec, że wypłata z książeczki oszczędnościowej ma być dokonana wyłącznie do rąk oznaczonej osoby lub pod określonymi warunkami. W takim przypadku Kasa Oszczędności powinna wpisać do książeczki oszczędnościowej wzmiankę o zastrzeżeniu, a treść zastrzeżenia do księgi zastrzżeń.

Zastrzeżenia mogą pochodzić również od Kasy, przy czym na warunki te musi wkładca wyrazić zgodę.

§ 40.

Książeczki oszczędnościowe wystawia Kasa w sposób przepisany dla dokumentów, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich.

Książeczka powinna zawierać na pierwszej stronie firmę Kasy, numer otworzonego w Kasie rachunku i wzmiankę o ewentualnych zastrzeżeniach, a w książeczkach wystawionych na imiennie oznaczoną osobę także nazwisko i imię tej osoby. Książeczka powinna ponadto zawierać wyciąg ze statutu niniejszego, zawierający przepisy dotyczące wkładów oszczędnościowych. Wpłata i wypłata w książeczce oszczędnościowej powinna być stwierdzona podpisami kasjera (skarbnika) i osoby do tego upoważnionej.

Notatek lub zastrzeżeń osób prywatnych w książeczkach Kasa nie jest obowiązana uwzględniać, choćby nawet pochodziły od wkładcy lub osoby uprawnionej do podejmowania wkładu.

§ 41.

Kasa może zbierać wkłady oszczędnościowe poza lokalem Kasy przez osoby do tego upoważnione i potwierdzać ich przyjęcie w sposób, określony przez Związek Kas Oszczędności.

§ 42.

Kasa może organizować szkolne, robotnicze itp. kasy oszczędności i dla tych kas wystawiać specjalne książeczki oszczędnościowe. Tego rodzaju książeczki posiadają pełne prawa i przywileje książeczek oszczędnościowych.

Kasa może przyjmować wkłady o specjalnym przeznaczeniu (celowe), jak również wydawać znaczki oszczędnościowe oraz skarbonki oszczędnościowe.

§ 43.

Wpłaty mogą być uskuteczniane również bez przedkładania książeczki oszczędnościowej. Tego rodzaju wpłaty wpisuje się do książeczki oszczędnościowej przy najbliższym jej przedstawieniu w Kasie.

§ 44.

Całkowita lub częściowa wypłata wkładu, nawet w przypadku egzekucji, może nastąpić tylko za przedstawieniem książeczki.

Każdej osobie, przedstawiającej do wypłaty książeczkę oszczędnościową, nie opatrzoną zastrzeżeniem, choćby książeczka wystawiona była na imiennie oznaczoną osobę, Kasa może wypłacić wkład i nie ma obowiązku badania legalności posiadania książeczki, o ile utrata książeczki nie została uprzednio zgłoszona w Kasie.

Wypłata wkładów z książeczki oszczędnościowej, opatrzonej zastrzeżeniem, powinna być dokonana zgodnie z treścią zastrzeżenia.

Całkowita lub częściowa wypłata przez Kasę wkładów, wykazanych w książeczce oszczędnościowej, może nastąpić również za poprzednim nadesłaniem Kasie książeczki, podaniem sposobu przekazania wypłaty, oraz adresu wkładcy bądź osoby, na ręce której wypłata ma nastąpić i za wyraźnym wskazaniem, w jaki sposób i do czyich rąk książeczka ma być zwrócona, lub też czy ma zostać zatrzymana do rozporządzenia wkładcy. Wypłata może być dokonana w powyższy sposób na polecenie wkładcy do rąk osoby trzeciej tylko wtedy, jeżeli osoba ta odpowiednio do polecenia się wylegitymuje i jeżeli zastrzeżenie w księdze zastrzeżeń co do odnośnego wkładu wypłacie takiej się nie sprzeciwia. Wypłaty takiej dokonywa Kasa na ryzyko wkładcy.

Kasa upoważnioną jest do potrącenia z wkładu poniesionych przez siebie kosztów pocztowych.

Przy wypłacaniu całego kapitału wraz z odsetkami Kasa książeczkę oszczędnościową zatrzymuje i unieważnia.

§ 45.

Wysokość obowiązującej stopy procentowej od wkładów podaje Kasa do publicznej wiadomości w sposób, przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 10 niniejszego statutu).

§ 46.

Odsetki od wkładów oszczędnościowych dolicza się do wkładów co pół roku. Przy likwidacji wkładu wypłaca się odsetki bieżące. Bieg odsetek rozpoczyna się od następnego dnia powszedniego po dniu wpłaty i biegnie do ostatniego dnia powszedniego, poprzedzającego dzień wypłaty. Kasa może w drodze udzielania premii lub nagród wyróżniać pewne kategorie książeczek oszczędnościowych, na warunkach ustalonych przez Związek Kas Oszczędności, a zatwierdzonych przez Ministra Skarbu.

§ 47.

O zniszczeniu lub utraceniu książeczki oszczędnościowej powinien jej właściciel zgłosić pisemnie lub ustnie bezpośrednio w Kasie bądź w jej oddziale lub zbiornicy, skąd mu książeczkę wydano.

Zgłoszenie właściciela książeczki oszczędnościowej w Kasie o jej zniszczeniu lub utraceniu ma ten skutek, że Kasa obowiązana jest wstrzymać wszelkie wypłaty z takiej książeczki. Obowiązek ten wygasa po upływie 1-go miesiąca od dnia zgłoszenia, jeżeli zgłaszający nie przedstawi w ciągu tego terminu dowodu sądowego o wszczęciu postępowania umarzającego.

Wydanie duplikatu oraz wypłata wkładu lub odsetek po upływie 6-ciu miesięcy od zgłoszenia, a przed uznaniem książeczki za nieważną, nastąpić może na odpowiedzialność Kasy tylko do rąk tej osoby, która jest uprawniona do rozporządzania wkładem.

Umorzenie zniszczonej lub utraconej książeczki oszczędnościowej, z wyjątkiem książeczek wystawionych na imiennie oznaczoną osobę z zastrzeżeniem odbioru dla osób imiennie oznaczonych oraz książeczek do sumy 50 złotych, następuje trybem przewidzianym dla unieważnienia utraconych tytułów na okaziciela.

§ 48.

Przepisy § 47 statutu niniejszego nie mają zastosowania do książeczek oszczędnościowych, wystawionych na imiennie oznaczoną osobę, z zastrzeżeniem odbioru wkładu dla osób imiennie oznaczonych.

O zniszczeniu lub utraceniu takiej książeczki powinien jej właściciel zgłosić pisemnie w Kasie lub jej oddziale bądź zbiornicy, skąd mu książeczkę wydano, oraz ogłosić o tym w Kieleckim Dzienniku Wojewódzkim.

Po upływie jednego miesiąca od dnia ogłoszenia, Kasa może wydać nową książeczkę oszczędnościową, na którą przenosi się saldo książeczki zniszczonej lub utraconej.

§ 49.

Wkłady na książeczki oszczędnościowe mają charakter lokat z bezpieczeństwem prawnym (pupilarnym).

Książeczki oszczędnościowe mogą być przyjmowane na kaucje i wadia, wymagane z jakiegokolwiek tytułu przez władze, urzędy, przedsiębiorstwa i zakłady państwowe i komunalne oraz monopole państwowe, na równi z kaucjami i wadiami, składanymi w gotówce.

Na książeczki oszczędnościowe mogą być składane depozyty sądowe, wkłady sieroce, wkłady osób pozostających pod opieką i kuratelą.

Wkłady na książeczki oszczędnościowe wolne są od zajęcia do wysokości 2.500 złotych.

§ 50.

Do umownego przeniesienia własności książeczki oszczędnościowej na inną osobę, konieczne jest jej wręczenie. Okaziciel książeczki oszczędnościowej, chociażby książeczka wystawiona była na imiennie oznaczoną osobę, będzie uważany za jej właściciela, o ile książeczka nie jest opatrzona zastrzeżeniem.

§ 51.

Kasie przysługuje prawo wypowiadania wkładów.

Wypowiedzenie wkładu poszczególnemu wkładcy może być dokonane ustnie z zaznaczeniem tego w książeczce oszczędnościowej lub przez zawiadomienie pisemne.

Wypowiedzenie wkładów może nastąpić także przez podanie do wiadomości publicznej w sposób przewidziany dla ogłoszeń Kasy (§ 10 statutu).

Wkłady wypowiedziane, o ile nie zostaną podniesione przez wkładców w terminie oznaczonym w zawiadomieniu lub ogłoszeniu, mogą być złożone do depozytu sądowego.

Od wkładów wypowiedzianych Kasa z upływem terminu wypowiedzenia nie ma obowiązku płacić lub doliczać dalszych odsetek.

§ 52.

Kasa może odmówić przyjęcia wkładu w następujących przypadkach:

a) gdy zgłaszane przez wkładcę warunki Kasa uzna za niedogodne dla siebie;

b) gdy wkładca nadużył zaufania Kasy;

c) gdy Kasa stoi przed likwidacją.

§ 53.

Niepodjęte wkłady na książeczki oszczędnościowe oraz dopisane do nich odsetki przedawniają się z upływem 20 lat od dnia, w którym nastąpiła ostatnia wpłata lub wypłata.

Przedawnione wkłady przelewa Kasa na fundusz zasobowy.

§ 54.

Kasa powinna umieszczać w papierach państwowych lub przez państwo gwarantowanych taką część sumy wkładów oszczędnościowych, aby wartość imienna tych papierów wartościowych odpowiadała co najmniej 5% tej sumy. Od obowiązku tego zwolniona jest Kasa, jeśli jej wkłady oszczędnościowe nie przekraczają sumy 200.000 zł.

III. MAJĄTEK I FUNDUSZE KASY.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego i jest osobno administrowany.

§ 56.

Kasa powinna tworzyć następujące fundusze:

a) fundusz zasobowy,

b) fundusz wyrównawczy,

c) fundusz amortyzacyjny nieruchomości.

§ 57.

Fundusz zasobowy tworzy się z corocznych czystych zysków na pokrycie strat bilansowych Kasy. Powinien on wynosić co najmniej 10% sumy wkładów oszczędnościowych i innych zobowiązań Kasy z końca roku obrotowego, nie wliczając w tę sumę zobowiązań z tytułu redyskonta.

Fundusz zasobowy Kasy powinien być w 50% swej wysokości bądź nadwyżki ponad lokatę w nieruchomościach umieszczony w polskich państwowych papierach procentowych lub papierach przez państwo gwarantowanych. W razie zamiaru nabycia lub budowy własnego gmachu lub potrzeby upłynnienia zasobów, Kasa może papiery wartościowe, stanowiące lokatę funduszu zasobowego zbyć lub zastawić na podstawie uchwały Rady Kasy, zatwierdzonej przez Związek Kas Oszczędności.

Nabycie lub budowa nieruchomości dla własnego użytku może nastąpić tylko z funduszów zasobowych i funduszów o szczególnym przeznaczeniu na podstawie uchwały Rady Kasy i za zezwoleniem władzy Nadzorczej.

§ 58.

Fundusz wyrównawczy przeznaczony na pokrycie strat kursowych na papierach wartościowych powinna Kasa tworzyć z osiągniętych na papierach zwyżek kursowych oraz z sum przeznaczonych na ten cel przy podziale czystego zysku.

§ 59.

Fundusz amortyzacyjny nieruchomości obowiązaną jest Kasa tworzyć przez coroczne odpisy na amortyzację nieruchomości Kasy. Fundusz ten ma na celu gromadzenie rezerwy wyrównawczej, wyrażającej obniżenie wartości nieruchomości na skutek zużycia przy równoczesnym pozostawieniu po stronie czynnej bilansu pełnej wartości nabycia nieruchomości.

Odpisom na fundusz amortyzacyjny podlegają również nieruchomości nabyte przez Kasę w poszukiwaniu własnych pretensyj.

Za podstawę obliczenia wartości amortyzacji należy przyjąć wartość nabycia danego obiektu majątkowego, powiększoną o kwotę nakładów kapitałowych (kapitalnych remontów).

§ 60.

Fundusz emerytalny powinien być osobno administrowany oraz lokowany bądź w papierach wartościowych, posiadających zgodnie z przepisami prawa bezpieczeństwo prawne (pupilarne), bądź w nieruchomościach przynoszących dochód.

IV. RACHUNKOWOŚĆ.

§ 61.

Rokiem obrotowym Kasy jest rok kalendarzowy.

Kasa prowadzi rachunkowość według zasad stosowanych przez przedsiębiorstwa obowiązane do publicznego składania rachunków oraz zgodnie z instrukcją Związku Kas Oszczędności.

§ 62.

Najpóźniej w ciągu 3 miesięcy po upływie roku obrotowego Dyrekcja Kasy powinna złożyć Radzie Kasy sprawozdanie z działalności za rok ubiegły wraz z bilansem i rachunkiem zysków i strat, zbadane przez Komisję Rewizyjną. Rada Kasy powinna powziąć uchwałę najpóźniej w ciągu jednego miesiąca od daty ich otrzymania, po czym Dyrekcja powinna przesłać jest Związkowi Kas Oszczędności do zbadania oraz Wydziałowi Powiatowemu i Wojewodzie Kieleckiemu do wiadomości.

Najpóźniej do dnia 1 czerwca każdego roku Dyrekcja Kasy powinna podać do wiadomości publicznej bilans i rachunek zysków i strat w sposób przepisany dla ogłoszeń Kasy i przez zamieszczenie w organie prasowym Związku Kas Oszczędności.

§ 63.

Szczegółowy sposób sporządzania rocznego zamknięcia rachunków określa instrukcja bilansowa, wydana przez Związek Kas Oszczędności.

§ 64.

O przeznaczeniu czystych zysków i o sposobie ich podziału stanowi Rada Kasy, stosując przepisy art. 44 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860).

Władza Nadzorcza może w wyjątkowych okolicznościach zakazać użycia części zysków na cele publiczne i polecić przelanie ich na dalsze powiększenie funduszu zasobowego.

§ 65.

Księgi i kartoteki wkładów oszczędnościowych powinny być przechowywane przez lat trzydzieści, inne zaś księgi, kartoteki, listy otrzymane, odpisy listów wysłanych, pisma, dotyczące zapisów, oraz spłacone książeczki oszczędnościowe — przez lat dziesięć. Przy księgach i kartotekach terminy te liczy się od końca roku kalendarzowego, w którym został uskuteczniony ostatni zapis do księgi lub kartoteki.

V. SZCZEGÓLNE UPRAWNIENIA KASY.

§ 66.

Kasa wolną jest:

1) od państwowych podatków: dochodowego, od darowizn i przemysłowego,

2) od dodatków komunalnych do powyższych podatków,

3) od opłaty stemplowej:

a) od podań, wnoszonych tak przez Kasę Oszczędności, jak i przez zakłady zastawnicze (lombardy),

b) od pism, sporządzanych celem połączenia kas oszczędności, przewidzianego w dziale VIII rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności,

4) od podatku od kapitałów i rent od przychodów od wszelkiego rodzaju lokat pieniężnych Kasy Oszczędności, umieszczonych w innych instytucjach finansowych.

Przychody od wkładów na książeczki oszczędnościowe są wolne od podatku od kapitałów i rent do kwoty, której wysokość określi Minister Skarbu.

Wpisy w książeczkach oszczędnościowych oraz wszelkiego rodzaju zaświadczenia o złożeniu lub zwrocie wkładów, wydawane przez Kasę Oszczędności, jak również wszelkie pokwitowania z odbioru wkładów oszczędnościowych, wystawiane przez wkładców, oraz upoważnienia do odbioru wkładów oszczędnościowych — są wolne od opłaty stemplowej.

Obligi, stwierdzające pożyczkę, udzieloną przez Kasę Oszczędności, podlegają opłacie stemplowej w wysokości 0,3% sumy zobowiązania.

§ 67.

Należności pieniężne Kasy Oszczędności w sumie nieprzekraczającej 1.000 złotych mogą być ściągane w trybie administracyjnym. Przepis ten ma zastosowanie do poszczególnych obligów, bez względu na ogólne zadłużenie dłużnika.

Tytuł wykonawczy dla tych należności stanowią wykazy zaległości z ksiąg handlowych, wystawione przez Kasę i zaopatrzone stwierdzeniem, że pretensja prawnie dojrzała do egzekucji.

§ 68.

Dokumenty, wystawione przez Kasę Oszczędności, zaopatrzone podpisami i pieczęcią zgodnie z § 22 niniejszego statutu, są dokumentami publicznymi.

VI. LIKWIDACJA KASY.

§ 69.

Likwidacja Kasy Oszczędności może nastąpić:

1) na skutek uchwały Rady Powiatowej, zatwierdzonej przez Władzę Nadzorczą,

2) z mocy zarządzenia Władzy Nadzorczej.

§ 70.

Likwidację Kasy przeprowadza się na podstawie przepisów art. 55 — 65 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860), oraz przepisów §§ 39 — 43 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

VII. WŁADZA NADZORCZA.

§ 71.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu, działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dn. 8 lipca 1936 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410) bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

Kasa powinna zwracać się do Władzy Nadzorczej, jak również do Ministra Skarbu za pośrednictwem Związku Kas Oszczędności.

W celu wykonywania bezpośredniego nadzoru nad działalnością Kasy Władza Nadzorcza może mianować na koszt Kasy Komisarza Rządowego i jego zastępcę, określając zarazem jego prawa i obowiązki oraz wysokość jego wynagrodzenia.

§ 72.

W razie stwierdzenia, że działalność Kasy sprzeczna jest z prawem lub statutem, bądź szkodliwa dla interesu publicznego, Władza Nadzorcza może zawiesić w czynnościach lub rozwiązać organa Kasy, jak również zawiesić w czynnościach poszczególnych członków organów Kasy. Rozwiązanie Rady Kasy powoduje rozwiązanie komisyj wybranych przez Radę.

Władza Nadzorcza mianuje w miejsce zawieszonych w czynnościach lub rozwiązanych organów Kasy Tymczasowy Zarząd na koszt Kasy lub Sandomierskiego Powiatowego Związku Samorządowego. Tymczasowy Zarząd w zakresie powierzonych mu czynności wstępuje we wszystkie prawa i obowiązki Rady i Dyrekcji Kasy. Wybór nowych organów Kasy powinien nastąpić najpóźniej w ciągu jednego roku od czasu ustanowienia Tymczasowego Zarządu.

Władza Nadzorcza może uchylać lub zawieszać uchwały i zarządzenia organów Kasy, naruszające prawo lub statut albo szkodliwe dla interesu publicznego lub interesu Kasy.

VII. PRZEPISY KOŃCOWE.

§ 73.

Statu niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia pełnej jego osnowy lub też wyciągu z tegoż statutu w myśl § 8 rozporządzenia Ministrów Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dn. 16 marca 1937 r. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173) w Kieleckim Dzienniku Wojewódzkim oraz w organie Związku Kas Oszczędności—czasopiśmie „Oszczędność".

O ile oba ogłoszenia ukażą się w różnych terminach, statut wchodzi w życie z dniem wcześniejszego ogłoszenia.

§ 74.

Wszelkie zmiany statutu niniejszego podlegają zatwierdzeniu przez Władzę Nadzorczą.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego Starosta
(—) Dr L. Polanowski.
Sekretarz Wydziału Powiatowego
(—) Mgr Wł. Głażewski.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU CZĘSTOCHOWSKIEGO W CZĘSTOCHOWIE,

uchwalonego przez Radę Powiatową w Częstochowie w dniu 27 września 1937 r., zatwierdzonego decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 24 listopada 1937 r. Nr 50/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu, ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr25, poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut, figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

I. ORGANIZACJA KASY.

A.

Firma, siedziba, terytorialny zakres działania, cel Kasy, odpowiedzialność związku założycielskiego za zobowiązania Kasy oraz przepisy ogólne.

§ 1. ustęp 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Częstochowskiego w Częstochowie założona pod powyższą firmą przez Częstochowski Powiatowy Związek Samorządowy w 1927 r., a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod tą samą nazwą na zasadzie statutu zatwierdzonego przez Wojewodę Kieleckiego decyzją z dnia 30 kwietnia 1929 r. L. Sm. 2220/4, a opublikowanego w dziale nieurzędowym Kieleckiego Dziennika Wojewódzkiego z dnia 7 grudnia 1929 r. Nr 49.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar Częstochowskiego Powiatowego Zwią-

zku Samorządowego oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

Siedzibą Kasy jest miasto Częstochowa.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej herb województwa kieleckiego.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

Do czasu ustalenia herbu województwa Kasa używa pieczęci bez herbu.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Częstochowski Powiatowy Związek Samorządowy jako związek założycielski Kasy, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 100.000,— zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Częstochowskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

B.

ORGANA KASY I ICH KOMPETENCJE.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

Rada Kasy.

§ 14. ustęp 1.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym, składającym się z przewodniczącego i ośmiu członków wybieranych na lat 3 przez Radę Powiatową. Równocześnie z wyborem członków Rady Kasy, Rada Powiatowa wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

Dyrekcja Kasy.

§ 20. ustępy 1, 2, 3 i 4.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz jeden członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje, przewidziane w 10. ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 roku o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez Władzę Nadzorczą.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby, upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach, określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

KOMISJA REWIZYJNA.

§ 24. ustęp 1 i 2.

Częstochowski Powiatowy Związek Samorządowy sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z dwóch zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Częstochowskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

II. ZAKRES DZIAŁANIA KASY OSZCZĘDNOŚCI.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie—w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej.

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących, zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu:

8) dyskontowanie weksli posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowanie, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów rów o stałym oprocentowaniu, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia Władzy Nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem Władzy Nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

III. MAJĄTEK I FUNDUSZE KASY.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Częstochowskiego Powiatowego Związku Samorządowego i jest osobno administrowany.

VII. WŁADZA NADZORCZA.

§ 71. ustęp 1 i 2.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 roku wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410) bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KOZIENICKIEGO W KOZIENICACH,

uchwalonego przez Radę Powiatową w Kozienicach w dniu 10 września 1937 r., zatwierdzonego decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 1 grudnia 1937 r. Nr 58/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25 poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut, figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

§ 1. ustęp 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Kozienickiego w Kozienicach — założona pod powyższą firmą przez Powiatowy Związek Samorządowy w Kozienicach w dniu 15 maja 1928 r., a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod tą samą nazwą na zasadzie statutu zatwierdzonego przez Wojewodę Kieleckiego dnia 30 listopada 1928 r., a opublikowanego w Dzienniku Wojewódzkim w Nr 2 z dnia 14 stycznia 1929 r., poz. 1.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar powiatu kozienickiego oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

Siedzibą Kasy jest m. Kozienice.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej herb Powiatowego Związku Samorządowego w Kozienicach.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Powiatowy Związek Samorządowy w Kozienicach, jako związek założycielski, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kopitał zakładowy Kasy wynosi 100.000,— zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Wydziału Powiatowego.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

§ 14. ustęp 1.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym składającym się z przewodniczącego i sześciu członków wybieranych na lat 3 przez Radę Powiatową. Równocześnie z wyborem członków Rady Rada Powiatowa wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

§ 20. ustępy: 1, 2, 3 i 4.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje przewidziane w § 10 ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

§ 24. ustęp 1 i 2.

Powiatowy Związek Samorządowy w Kozienicach sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z 2-ch zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Powiatowego Związku Samorządowego w Kozienicach.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie — w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej;

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu;

8) dyskontowanie weksli posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowania, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia władzy nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem władzy nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego, oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Powiatowego Związku Samorządowego w Kozienicach i jest osobno administrowany.

§ 71 ustęp 1 i 2.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410), bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KRZEMIENIECKIEGO W KRZEMIEŃCU,

uchwalonego przez Radę Powiatową w Krzemieńcu w dniu 24 września 1937 r., zatwierdzonego decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 24 listopada 1937 r. Nr 52/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 19344 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu, ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut, figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

I. ORGANIZACJA KASY.

A.

Firma, siedziba, terytorialny zakres działania, cel Kasy, odpowiedzialność związku założycielskiego za zobowiązania Kasy, oraz przepisy ogólne.

§ 1 ustęp 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Krzemienieckiego w Krzemieńcu, założona

pod powyższą firmą przez Krzemieniecki Powiatowy Związek Samorządowy w roku 1927, a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod tą samą nazwą na zasadzie statutu zatwierdzonego przez Wojewodę Wołyńskiego dnia 4 października 1928 r. za Nr 397/SM, a opublikowanego w czasopiśmie Sejmiku Krzemienieckiego „Samorząd Krzemieniecki“ z dnia 10 grudnia 1928 r. Nr 11 — 19.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar Łuckiego Powiatowego Związku Samorządowego i miasta Łucka, oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

Siedzibą Kasy jest m. Krzemieniec.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej zawierającej herb Krzemienieckiego Powiatowego Związku Samorządowego.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

Do czasu ustalenia herbu Krzemienieckiego Powiatowego Związku Samorządowego, Kasa używa pieczęci bez herbu.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Krzemieniecki Powiatowy Związek Samorządowy, jako Związek założycielski Kasy, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 85.000 zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Krzemienieckiego Powiatowego Związku Samorządowego.

B.

Organa Kasy i ich kompetencje.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

Rada Kasy.

§ 14. ustęp 1.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym składającym się z przewodniczącego i sześciu członków wybieranych na lat 3 przez Radę Powiatową. Równocześnie z wyborem członków Rady Kasy Rada Powiatowa wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

Dyrekcja Kasy.

§ 20 ustęp 1, 2, 3 i 4.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz 1 członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje, przewidziane w § 10 ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez Władzę Nadzorczą.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby, wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby, upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach, określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

Komisja Rewizyjna.

§ 24 ustęp 1 i 2.

Krzemieniecki Powiatowy Związek Samorządowy sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z 2-ch zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Krzemienieckiego Powiatowego Związku Samorządowego.

II. ZAKRES DZIAŁANIA KASY OSZCZĘDNOŚCI.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie — w ramach przepisów zawartych w §§ 38—54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych, wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej;

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących, zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu;

8) dyskontowanie weksli, posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowanie, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowidzianych lub wylosowanych papierów procentowych, wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych, oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia Władzy Nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem Władzy Nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego, oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

III. MAJĄTEK I FUNDUSZE KASY.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Krzemienieckiego Powiatowego Związku Samorządowego i jest osobno administrowany.

VII. WŁADZA NADZORCZA.

§ 71 ustęp 1 i 2.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410), bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU KUTNOWSKIEGO W KUTNIE,

uchwalonego przez Radę Powiatową w Kutnie w dniu 29 października 1937 r., zatwierdzonego decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 15 grudnia 1937 r. Nr 81/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu, ustalonym w § 52 rozporzą-

dzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut, figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

§ 1. ustęp 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Kutnowskiego w Kutnie, założona przez Kutnowski Powiatowy Związek Samorządowy w Kutnie w roku 1928, a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod powyższą nazwą na zasadzie statutu zatwierdzonego przez Wojewodę Warszawskiego 18 grudnia 1928 roku, a opublikowanego w Warszawskim Dzienniku Wojewódzkim Nr 3 z dnia 31 marca 1929 r.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar powiatu Kutnowskiego oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

Siedzibą Kasy jest miasto Kutno.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej herb województwa warszawskiego.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

Do czasu ustalenia herbu województwa warszawskiego Kasa używać będzie pieczęci bez herbu.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji i handlu przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Kutnowski Powiatowy Związek Samorządowy w Kutnie, jako związek założycielski Kasy, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 100.000 zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Kutnowskiego Powiatowego Związku Samorządowego w Kutnie.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

§ 14. ustęp 1.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym, składającym się z przewodniczącego i ośmiu członków wybieranych na lat 3 przez Radę Powiatową w Kutnie. Równocześnie z wyborem członków Rady K. K. O. Rada Powiatowa w Kutnie wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

§ 20. ustępy 1, 2, 3 i 4.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje, przewidziane w § 10. ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 roku o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez Władzę Nadzorczą.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby, upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis Dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach, określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

§ 24. ustęp 1 i 2.

Kutnowski Powiatowy Związek Samorządowy w Kutnie sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z trzech zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową na jeden rok spośród lub spoza

grona osób wchodzących w skład organów ustrojowych Kutnowskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie—w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej.

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących, zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu:

8) dyskontowanie weksli posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) wyskontowanie, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów rów o stałym oprocentowaniu, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia Władzy Nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem Władzy Nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Kutnowskiego Powiatowego Związku Samorządowego i jest osobno administrowany.

§ 71. ustęp 1 i 2.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 roku wydanym w porozumieniu i Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410) bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU NIESZAWSKIEGO W ALEKSANDROWIE KUJAWSKIM,

uchwalonego przez Radę Powiatową w Aleksandrowie Kujawskim w dniu 4 grudnia 1937 r., zatwierdzonego decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 22 grudnia 1937 r. Nr 88/S/37 w związku z prze-

pisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut, figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

§ 1. ustęp 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Nieszawskiego w Aleksandrowie Kujawskim, założona pod powyższą firmą przez Nieszawski Powiatowy Związek Samorządowy w Aleksandrowie Kujaw skim w roku 1927, działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod nazwą Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Nieszawskiego w Aleksandrowie Kujawskim, na zasadzie statutu zatwierdzonego przez Wojewodę Warszawskiego dnia 2 czerwca 1928 r. za L. S. S. N. 2081/110, a opublikowanego w Warszawskim Dzienniku Wojewódzkim z dn. 30 września 1928 r. Nr 10 str. 47.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar powiatu nieszawskiego oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

Siedzibą Kasy jest miasto Aleksandrów Kujawski.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej herb Nieszawskiego Powiatowego Związku Samorządowego w Aleksandrowie Kujawskim.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Nieszawski Powiatowy Związek Samorządowy, jako związek założycielski Kasy, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 56.000 zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Nieszawskiego Powiatowego Związku Samorządowego w Aleksandrowie Kujawskim.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

§ 14. ustęp 1.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym, składającym się z przewodniczącego i sześciu członków wybieranych na lat 3 przez Radę Powiatową. Równocześnie z wyborem członków Rady, Rada Powiatowa wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

§ 20. ustępy 1, 2, 3 i 4.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje, przewidziane w § 10. ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 roku o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez Władzę Nadzorczą.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby, upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach, określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

§ 24. ustęp 1 i 2.

Nieszawski Powiatowy Związek Samorządowy w Aleksandrowie Kujawskim sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z trzech zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Nieszawskiego Powiatowego Związku Samorządowego w Aleksandrowie Kujawskim.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie—w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych, wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej.

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących, zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu:

8) dyskontowanie weksli posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowanie, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów rów o stałym oprocentowaniu, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia Władzy Nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem Władzy Nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Nieszawskiego Powiatowego Związku Samorządowego w Aleksandrowie Kujawskim i jest osobno administrowany.

§ 71. ustęp 1 i 2.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 roku wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410) bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU NOWOGRÓDZKIEGO W NOWOGRÓDKU,

uchwalonego przez Radę Powiatową w Nowogródku w dniu 22 czerwca 1937 r., zatwierdzonego decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 17 listopada 1937 r. Nr 35/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca w 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach komunalnych kas oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu, ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut, figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

I. ORGANIZACJA KASY.

A.

Firma, siedziba, terytorialny zakres działania, cel Kasy, odpowiedzialność związku założycielskiego za zobowiązania Kasy oraz przepisy ogólne.

§ 1 ust. pierwszy.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Nowogródzkiego w Nowogródku, założona pod powyższą firmą przez Nowogródzki Powiatowy Związek Samorządowy w Nowogródku w roku 1927, a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod tą samą nazwą na zasadzie statutu zatwierdzonego przez Wojewodę Nowogródzkiego dnia 14 czerwca 1927 roku za Nr. sam. 21 — 48, a opublikowanego w Nowogródzkim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 29 sierpnia 1928 roku.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar Powiatowego Związku Samorządowego w Nowogródku oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

135

Siedzibą Kasy jest miasto Nowogródek.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej: herb powiatu nowogródzkiego.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Powiatowy Związek Samorządowy w Nowogródku jako Związek założycielski ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 50.000 zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Powiatowego Związku Samorządowego w Nowogródku.

B.

Organa Kasy i ich kompetencje.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

Rada Kasy.

§ 14 ust. pierwszy.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym, składającym się z przewodniczącego i czterech członków wybieranych na lat 3 przez Radę Powiatową w Nowogródku. Równocześnie z wyborem członków Rady, Rada Powiatowa w Nowogródku wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

Dyrekcja Kasy.

§ 20 ustępy: pierwszy, drugi, trzeci i czwarty.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz 1 członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje, przewidziane w § 10 ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw We-

wnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 1 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach, określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

Komisja Rewizyjna.

§ 24, ust. pierwszy i drugi.

Powiatowy Związek Samorządowy w Nowogródku sprawuje kontralę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z dwóch zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową w Nowogródku na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Powiatowego Związku Samorządowego w Nowogródku.

II. ZAKRES DZIAŁANIA KASY OSZCZĘDNOŚCI.

§ 22.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 32.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie — w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu nieniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych, wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej;

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu;

8) dyskontowanie weksli posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowanie, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych, wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i na rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych, oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia władzy nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem władzy nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego, oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

III. MAJĄTEK I FUNDUSZE KASY.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Powiatowego Związku Samorządowego w Nowogródku i jest osobno administrowany.

VII. WŁADZA NADZORCZA.

§ 71, ust. pierwszy i drugi.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarz dnia 8 lipca 1936 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410), bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU RADOMSZCZAŃSKIEGO W RADOMSKU,

uchwalonego przez Radę Powiatową w Radomsku w dniu 27 sierpnia 1937 r., zatwierdzonego decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie dnia 17 listopada 1937 r. Nr 32/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu, ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut, figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

§ 1. ustęp 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Radomszczańskiego w Radomsku założona przez Radomszczański Powiatowy Związek Samorządowy w Radomsku w roku 1927, a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod nazwą Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Radomskowskiego w Radomsku na zasadzie statutu zatwierdzonego przez Wojewodę Łódzkiego dn. 28.8.1928 r. za L. S. M. 3170, a ogłoszonego w Łódzkim Dzienniku Wojewódzkim Nr 19 z dnia 15.XI.1928 r.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar powiatu radomszczańskiego oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

Siedzibą Kasy jest m. Radomsko.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej herb województwa łódzkiego.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy ustalona w § 1 statutu niniejszego. Do czasu ustalenia herbu województwa Kasa używa pieczęci bez herbu.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Radomszczański Powiatowy Związek Samorządowy, jako Związek założycielski Kasy, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 50.000,— zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Radomszczańskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

§ 14 ust. 1.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym, składającym się z przewodniczącego i ośmiu członków wybieranych na lat 3

przez Radę Powiatową. Równocześnie z wyborem członków Rady Kasy Rada Powiatowa wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

§ 20 ust. 1, 2, 3 i 4.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje przewidziane w § 10 ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

§ 24 ust. 1 i 2.

Radomszczański Powiatowy Związek Samorządowy sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z dwóch zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Radomszczańskiego Związku Samorządowego.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie — w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej;

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu;

8) dyskontowanie weksli posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowania, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych, oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia władzy nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem władzy nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego, oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Radomszczańskiego Powiatowego Związku Samorządowego i jest osobno administrowany.

§ 71 ust. 1 i 2.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410), bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU WŁOCŁAWSKIEGO WE WŁOCŁAWKU,

uchwalonego przez Radę Powiatową we Włocławku w dniu 9 września 1937 r., zatwierdzonego decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 24 listopada 1937 r. Nr 41/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu, ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

I. ORGANIZACJA KASY.

A.

Firma, siedziba, terytorialny zakres działania, cel Kasy, odpowiedzialność związku założycielskiego za zobowiązania Kasy oraz przepisy ogólne.

§ 1. ustęp 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Włocławskiego we Włocławku założona pod powyższą firmą przez Włocławski Powiatowy Związek Samorządowy we Włocławku w roku 1928, a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod nazwą Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Włocławskiego we Włocławku, na zasadzie statutu, zatwierdzonego przez Wojewodę Warszawskiego dnia 5 lipca 1928 r. za L. S. M. 3139/83, a opublikowanego w Warszawskim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 31 sierpnia 1928 r. Nr 9.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar Włocławskiego Powiatowego Związku Samorządowego oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

Siedzibą Kasy jest miasto Włocławek.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej herb województwa.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

Do czasu ustalenia herbu województwa, Kasa używa pieczęci bez herbu.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Włocławski Powiatowy Związek Samorządowy, jako związek założycielski, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 120.000 zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Włocławskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

B.

Organa Kasy i ich kompetencje.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

Rada Kasy.

§ 14. ust. 1.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym składającym się z przewodniczącego i sześciu członków wybieranych na lat 3 przez Radę Powiatową we Włocławku. Równocześnie z wyborem członków Rady Kasy, Rada Powiatowa we Włocławku wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

Dyrekcja Kasy.

§ 20 ust. 1, 2, 3 i 4.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym składającym się z pięciu członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, dwóch jego zastępców oraz dwóch członków Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępcy powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje przewidziane w § 10 ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25 poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępców oraz członków Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich, oraz pełnomocnictwa upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

Komisja Rewizyjna.

§ 24 ust. 1 i 2.

Włocławski Powiatowy Związek Samorządowy sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z dwóch zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową we Włocławku na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Włocławskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

II. ZAKRES DZIAŁANIA KASY OSZCZĘDNOŚCI.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym, lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie — w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej;

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu;

8) dyskontowanie weksli posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowanie, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych, wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia władzy nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem władzy nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego, oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

III. MAJĄTEK I FUNDUSZE KASY.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Włocławskiego Powiatowego Związku Samorządowego i jest osobno administrowany.

VII. WŁADZA NADZORCZA.

§ 71. ust. 1 i 2.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r. wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410), bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU WŁODZIMIERSKIEGO WE WŁODZIMIERZU,

uchwalonego przez Radę Powiatową we Włodzimierzu w dniu 1 lipca 1937 r., zatwierdzonego decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 17 listopada 1937 r. Nr 33/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu, ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut, figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

§ 1 ustęp. 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Włodzimierskiego we Włodzimierzu założona pod powyższą firmą przez Włodzimierski Powiatowy Związek Samorządowy w roku 1928, a działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod tą samą nazwą na zasadzie statutu zatwierdzonego przez Wojewodę Wołyńskiego dnia 20 sierpnia 1928 r. za Nr 2996/SM/2, a opublikowanego w Wołyńskim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 31 sierpnia 1928 r. Nr 9, z późniejszymi zmianami zatwierdzonymi przez Wojewodę Wołyńskiego w dniach: 1) 23 kwietnia 1932 r. za Nr SFG/12/k, 2) 28 kwietnia 1934 r. za Nr SFG-11, a opublikowanymi w Wołyńskim Dzienniku Wojewódzkim z dni: 1) 7 maja 1932 r. Nr 7, 2) 3 listopada 1934 r. Nr 23.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów oszczędnościowych, obszar powiatu Włodzimierskiego oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

Siedzibą Kasy jest miasto Włodzimierz.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej herb województwa wołyńskiego.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

Do czasu ustalenia herbu województwa wołyńskiego Kasa używa pieczęci bez herbu.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowicie bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Włodzimierski Powiatowy Związek Samorządowy jako Związek założycielski Kasy, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność jako poręczyciel za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 50.000 zł.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Włodzimierskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

§ 14 ustęp 1.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym, składającym się z przewodniczącego i sześciu członków wybieranych na lat 3 przez Radę Powiatową. Równocześnie z wyborem członków Rady, Rada Powiatowa wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

§ 20 ustępy: 1, 2, 3 i 4.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz 1 członek Dyrekcji.

Dyrektor zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje, przewidziane w § 10 ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez władzę nadzorczą.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach określonych w § 21 statutu niniejszego.

§ 24 ustęp 1 i 2.

Włodzimierski Powiatowy Związek Samorządowy sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z trzech zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Włodzimierskiego Powiatowego Związku Samorządowego.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie — w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych wystawianych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej;

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób, ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu;

8) dyskontowanie weksli posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowanie, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych, wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych, oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia władzy nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem władzy nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy, oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować fundusze, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego, oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Włodzimierskiego Powiatowego Związku Samorządowego i jest osobno administrowany.

§ 71 ustęp 1 i 2.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410), bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

WYCIĄG ZE STATUTU KOMUNALNEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI POWIATU WYSOKO - MAZOWIECKIEGO W WYSOKIEM - MAZOWIECKIEM,

uchwalonego przez Radę Powiatową w Wysokiem - Mazowieckiem w dniu 30 czerwca 1937 r., zatwierdzonego decyzją Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie z dnia 20 listopada 1937 r. Nr 39/S/37 w związku z przepisami art. 7 i 89 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 95, poz. 860) oraz na podstawie § 4 ustęp (1) punkt 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r. wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. Ust. R. P. Nr 56, poz. 410) w brzmieniu, ustalonym w § 52 rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o K. K. O. (Dz. Ust. R. P. Nr 25, poz. 173).

Na oryginale decyzji Związku Komunalnych Kas Oszczędności w Warszawie, zatwierdzającej statut, figurują podpisy: Prezesa Związku Zygmunta Chudzyńskiego i Dyrektora Związku Józefa Rożkowskiego.

I. ORGANIZACJA KASY.

A.

Firma, siedziba, terytorialny zakres działania, cel Kasy, odpowiedzialność związku założycielskiego za zobowiązania Kasy oraz przepisy ogólne.

§ 1 ustęp 1.

Statutem niniejszym rządzi się Komunalna Kasa Oszczędności powiatu Wysoko-Mazowieckiego w Wysokiem-Mazowieckiem, założona pod powyższą firmą przez Wysoko-Mazowiecki Pawiatowy Związek Samorządowy w roku 1929, działająca do dnia wejścia w życie statutu niniejszego pod tą samą nazwą, na zasadzie statutu zatwierdzonego przez Wojewodę Białostockiego dnia 24 lipca 1928 r. za L. S. M. 4853/28, a opublikowanego w Białostockim Dzienniku Wojewódzkim z dnia 15 marca 1929 r. Nr 3, strona 176.

§ 3.

Terytorialny zakres działania Kasy Oszczędności obejmuje, jeżeli chodzi o obowiązek przyjmowania wkładów osz-

czędnościowych, obszar Wysoko - Mazowieckiego Powiatowego Związku Samorządowego oraz obszar, na którym działają oddziały lub zbiornice Kasy.

§ 5.

Siedzibą Kasy jest miasto Wysokie - Mazowieckie.

§ 6.

Kasa używa pieczęci owalnej, zawierającej herb województwa białostockiego.

W otoku herbu mieści się nazwa Kasy, ustalona w § 1 statutu niniejszego.

Do czasu ustalenia herbu województwa białostockiego Kasa używać będzie pieczęci bez herbu.

§ 7.

Zadaniem Kasy jest rozwijanie w najszerszych warstwach ludności zmysłu oszczędnościowego, ułatwianie gromadzenia oszczędności, gospodarowanie nimi w sposób zapewniający całkowite bezpieczeństwo złożonego kapitału i słuszne odsetki, oraz popieranie produkcji przez udzielanie kredytu najszerszym warstwom społecznym.

§ 8.

Wysoko - Mazowiecki Powiatowy Związek Samorządowy, jako związek założycielski Kasy, ponosi wobec osób trzecich odpowiedzialność, jako poręczyciel, za wszelkie zobowiązania Kasy.

§ 9.

Kapitał zakładowy Kasy wynosi 50.000 złotych.

§ 10.

Ogłoszenia Kasy powinny być wywieszane na widok publiczny przez co najmniej 14 dni w lokalu Kasy, jej oddziałów, zbiornic, kantorów wymiany i zakładów zastawniczych (lombardów) oraz w lokalu urzędowym Wysoko - Mazowieckiego Powiatowego Związku Samorządowego.

B.

Organa Kasy i ich kompetencje.

§ 13.

Organami Kasy są:

1) Rada Kasy jako organ stanowiący,

2) Dyrekcja Kasy jako organ zarządzający i wykonawczy,

3) Komisja Rewizyjna jako organ kontrolujący.

Rada Kasy.

§ 14 ust. 1.

Rada Kasy jest ciałem kolegialnym, składającym się z przewodniczącego i sześciu członków wybieranych na lat 3 przez Radę Powiatową. Równocześnie z wyborem członków Rady, Rada Powiatowa wybiera na okres 3-letni po jednym zastępcy każdego członka Rady.

Dyrekcja Kasy.

§ 20 ust. 1, 2, 3 i 4.

Dyrekcja Kasy jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków.

W skład Dyrekcji wchodzi dyrektor zarządzający, jego zastępca oraz 1 członek Dyrekcji.

Dyrektor Zarządzający i jego zastępca powinni być stale zatrudnieni w Kasie i posiadać kwalifikacje, przewidziane w § 10 ust. (2) rozporządzenia Ministrów: Skarbu, Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości z dnia 16 marca 1937 r. o komunalnych kasach oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 173).

Dyrektora zarządzającego, jego zastępcę oraz członka Dyrekcji powołuje i odwołuje Rada Kasy. Wybór i odwołanie dyrektora zarządzającego podlega zatwierdzeniu przez Władzę Nadzorczą.

§ 22.

Dokumenty, mocą których Kasa zaciąga zobowiązania wobec osób trzecich oraz pełnomocnictwa, upoważniające do zaciągania takich zobowiązań i do działania w imieniu Kasy, powinny być zaopatrzone pieczęcią Kasy i podpisane przez dwie osoby, wchodzące w skład Dyrekcji lub przez osoby, upoważnione do podpisywania za Kasę; koniecznym jest jednak zawsze podpis dyrektora zarządzającego lub podpis jego zastępcy w przypadkach, określonych w § 21 ust. 3 statutu niniejszego.

Komisja Rewizyjna.

§ 24 ust. 1 i 2.

Wysoko - Mazowiecki Powiatowy Związek Samorządowy sprawuje kontrolę nad Kasą za pośrednictwem Komisji Rewizyjnej.

Komisja Rewizyjna jest organem kolegialnym, składającym się z trzech członków oraz z trzech zastępców, wybieranych przez Radę Powiatową na jeden rok spośród lub spoza grona osób, wchodzących w skład organów ustrojowych Wysoko - Mazowieckiego Powiatowego Związku Samorządowego.

II. ZAKRES DZIAŁANIA KASY OSZCZĘDNOŚCI.

§ 32.

Kasa uprawniona jest do wykonywania tylko tych czynności, które są wymienione w statucie niniejszym lub na które uzyskała zezwolenie Ministra Skarbu.

§ 33.

Do zakresu czynności Kasy należy:

1) przyjmowanie — w ramach przepisów zawartych w §§ 38 — 54 statutu niniejszego — na książeczki oszczędnościowe terminowych i bezterminowych wkładów oszczędnościowych;

2) przyjmowanie na imienne książeczki wkładkowe lokat, w szczególności lokat instytucyj finansowych i ubezpieczeniowych;

3) otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących o saldach kredytowych;

4) udzielanie pożyczek za zabezpieczeniem hipotecznym;

5) udzielanie pożyczek wekslowych i na skrypty dłużne z podpisami na wekslu lub skrypcie co najmniej trzech osób majątkowo odpowiedzialnych, przy czym warunek ten nie dotyczy pożyczek udzielanych osobom prawa publicznego;

6) udzielanie pożyczek pod zastaw:

a) książeczek oszczędnościowych, wystawionych przez komunalne kasy oszczędności, Pocztową Kasę Oszczędności, banki państwowe i komunalne i Galicyjską Kasę Oszczędności;

b) papierów wartościowych, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne) i akcji Banku Polskiego do wysokości 75% wartości giełdowej lub targowej, nie wyżej jednak ich wartości imiennej;

7) udzielanie kredytów w rachunkach bieżących, zabezpieczonych hipotecznie, papierami wartościowymi, bądź też w inny sposób ustalony w regulaminie, o którym mowa w § 37 statutu;

8) dyskontowanie weksli, posiadających charakter krótkoterminowy i pochodzących z obrotu gospodarczego oraz zaopatrzonych co najmniej w dwa podpisy osób odpowiedzialnych majątkowo;

9) dyskontowanie, nie wcześniej jak na sześć miesięcy przed terminem płatności, wypowiedzianych lub wylosowanych papierów procentowych, wymienionych wyżej w p. 6 § niniejszego, oraz kuponów od tych papierów;

10) załatwianie na zlecenie i rachunek osób trzecich inkasa weksli i innych dokumentów;

11) kupno i sprzedaż na rachunek osób trzecich papierów wartościowych, przy czym kupna dokonywa się po złożeniu potrzebnej gotówki, a sprzedaży po dostarczeniu papierów wartościowych;

12) kupno i sprzedaż na rachunek własny papierów o stałym oprocentowaniu, posiadających bezpieczeństwo prawne (pupilarne), akcyj Banku Polskiego oraz akcyj i udziałów banków komunalnych;

13) redyskontowanie posiadanych przez Kasę weksli w państwowych i komunalnych instytucjach finansowych oraz w Banku Polskim;

14) zastawianie własnych papierów wartościowych i własnych wierzytelności hipotecznych;

15) zaciąganie pożyczek po uzyskaniu zezwolenia Władzy Nadzorczej;

16) umieszczanie wolnej gotówki:

a) w bankach państwowych i komunalnych, w Banku Polskim, w Pocztowej Kasie Oszczędności, tudzież w Galicyjskiej Kasie Oszczędności oraz w komunalnych kasach oszczędności za zgodą Związku Kas Oszczędności;

b) w biletach i bonach skarbowych oraz w asygnatach kasowych Banku Gospodarstwa Krajowego;

17) nabywanie i budowanie nieruchomości za zezwoleniem Władzy Nadzorczej dla własnego użytku z funduszu zasobowego i o szczególnym przeznaczeniu oraz z funduszu emerytalnego;

18) nabywanie nieruchomości w postępowaniu egzekucyjnym w poszukiwaniu pretensyj Kasy oraz sprzedaż tych nieruchomości;

19) dokonywanie przekazów i przelewów krajowych oraz wystawianie przekazów i akredytyw na instytucje kredytowe, w których komunalnym kasom oszczędności wolno lokować funduszu, w granicach posiadanych przez klienta w Kasie funduszów;

20) przyjmowanie na przechowanie papierów wartościowych i innych walorów;

21) wynajmowanie schowków w skarbcu lub w szafach bezpieczeństwa;

22) nabywanie wierzytelności hipotecznych, zabezpieczonych w sposób określony w § 34 statutu niniejszego oraz pozbywanie własnych wierzytelności hipotecznych;

III. MAJĄTEK I FUNDUSZE KASY.

§ 55.

Majątek Kasy stanowią wszystkie należące do niej, jako osoby prawnej, nieruchomości, ruchomości oraz fundusze i prawa.

Majątek Kasy tworzy całość odrębną od majątku Wysoko - Mazowieckiego Powiatowego Związku Samorządowego. i jest osobno administrowany.

VII. WŁADZA NADZORCZA.

§ 71. ust. 1 i 2.

Nadzór państwowy nad Kasą sprawuje Minister Skarbu działający w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

W granicach zleconych w rozporządzeniu Ministra Skarbu z dnia 8 lipca 1936 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych o Związkach Komunalnych Kas Oszczędności (Dz. U. R. P. Nr 56, poz. 410) bezpośredni nadzór nad Kasą sprawuje Związek Kas Oszczędności.

Redaktor odpowiedzialny: **Bolesław Obszyński.** Wydawca: **Samorządowy Instytut Wydawniczy sp. z o. o.**

Drukarnia Samorzadowego Instytutu Wydawniczego. Warszawa, ulica Miodowa Nr. 6.